

Biblické studium pro domácí skupinky

ČÍM ŽIJEME

David Novák

Čím (také) žijeme – jedná se témata, která řešíme hodně často, ale o kterých až tak často neslyšíme kázání ani vyučování. Tato témata vznikla na základě cyklu kázání, které probíhali ve sboru P13 na podzim roku 2010. Texty kázání mají posloužit k vlastní reflexi a zároveň k přípravě na setkání vaší skupinky. Na konci každého textu je potom několik otázek, které mají pomoci ve vzájemném rozhovoru. Pro ty, kdo se bojí, že to „není biblické ale jen tematické“ jen tolik, že všechna témata se autoři snažili konfrontovat světlem Písma. (David Novák)

Komunikace

ÚVOD

Když se řekne komunikace, většinou se nám vybaví, když spolu lidé mluví. Zajímavé je, že v češtině poznáme až z kontextu, zda komunikace znamená mluvení nebo zda máme na mysli silnice. Jak mluvení, tak silnice – tedy komunikace, mají jedno společné. Tím společným je snaha po spojení. Jak víme, s druhým člověkem můžeme mluvit, ale to automaticky neznamená, že jsme s ním navázali spojení, tedy že s ním komunikujeme. Nedávno jsem hovořil s jedním kamarádem a ten mi popisoval, jak psal třístránkový e-mail jinému člověku... který ho vůbec nepochopil. Tedy spojení ve smyslu výměny informací bylo navázáno, ale komunikace ve smyslu spojení ne. Často jsem vyřkl sám, nebo mi bylo řečeno „co tím chceš říci“? Tedy jinými slovy „něco jsi řekl, ale jaký je skutečný význam tvých slov“? Právě toto je na řeči ošidné – něco sdělujeme, ale druhá vrstva se skrývá pod nebo za tím, co sdělujeme. Tedy když manželce řeknu „zase jsi to přesolila“ se speciálním důrazem na „zase“, tak nevyjadřuji jen to, že je jídlo slané, ale že je neschopná. Když někomu sdělíme „podívej se na sebe“, tak ve skutečnosti nesdělujeme jen pokyn, aby se na sebe podíval. Touto větou říkáme, že z jeho vzhledem není něco v pořádku. Proč ale rovnou neřekneme máš na kalhotách skvrnu?

O komunikace bylo napsáno mnoho knih, existují experti na komunikační dovednosti a tak si můžeme položit otázku, zda lze o této oblasti říci (komunikovat) něco nového. Zda kniha knih přináší i o tomto tématu nějaké poselství. Pokusil jsem se v toto případě postupovat nikoli skrze analýzu jednotlivých veršů, ale skrze příklad, který nám dal Ježíš. Myslím, že právě v této oblasti nám může být ohromným příkladem a inspirací „jak na to“.

Měl čas

Když vidíme důležité rozhovory PJ, potom z nich číší pokoj a soustředění. Příklad je Nikodém, žena u studny, rozhovor s Marií a Martou, poslední večere atd. Pochopitelně zdaleka ne všechny rozhovory se odehrávali tímto stylem, nicméně mnoho ano. Když se zamyslíme nad sebou, kdy jsme s někým takto v klidu seděli, hovořili ne pouze o pracovních záležitostech, ale i hlubších oblastech života, možná budeme muset pátrat v paměti. Možná, že jediným člověkem je náš partner, možná ani to ne. Ježíš u těchto rozhovorů sedí, naslouchá, odpovídá a i když má co dělat, najde si na tyto rozhovory čas, je mimo zástup, naplno se věnuje těm, se kterými mluví, čímž jim vyjadřuje, že jsou pro něj v této chvíli důležití. Též se tomuto přístupu říká „soustředěná pozornost“. Zřejmě i to je jeden z důvodů, proč je Ježíš schopen jít k jádru problému – protože naslouchá. Ono se velmi těžko komunikuje s někým o kom vím, že se mu v hlavě honí spousta jiných myšlenek, kdo vlastně za mnou přišel, aby mi sdělil své předem hotové závěry bez toho, aby naslouchal mojí specifické situaci. M. Quist napsal: *A dříve než začneš mluvit, osvobod' se od problémů, názorů, řešení. Udělej ve svém nitru místo. Tvá pýcha a sebeláska jsou špatnými rádci. Diskuse musí být vedena bez předsudků...*

Důležitý příklad, který nám PJ ukazuje je, že na komunikaci – tedy ne mluvení a výměnu informací, je potřeba čas. Abychom ho měli, potom je třeba pro to něco udělat – třeba najít místo, kde nebudu vyrušován, vypnout mobil atd. V případě PJK to byla noc (Nikodém), studna (Samařanka), dům (Marie a Marta), večere (Učedníci). Zní to jako naprostá banalita, ale osobně jsem několikrát zažil skoro až pocit ponížení, když jsem s někým hovořil a náš hovor byl mnohokrát přerušen mobilem nebo jsem viděl, že poté, co jsem se s něčím svěřil, dotyčný reagoval stylem „co bude dnes k obědu“? Je jasné, že ne vždy lze vypnout mobil, že ne vždy lze reagovat citlivě, ale co je moc to je moc... Když si na druhého uděláme čas, potom i když nenajdeme nějaké řešení, alespoň mu svoji pozorností *komunikujeme*, že jeho břemeno s ním sdílíme – a to není málo

Povzbuzoval

Když učinil zázrak, zásluhu na něm často přisoudil druhým: „Tvá víra tě uzdravila“. Natanaela nazývá „pravým Izraelitou, v němž není lsti“. O Janu Křtiteli řekne, že „není většího, než je on“. Nestálého Petra nazve „skálou“. Když ustrašená žena projeví oddanost rozmařilým skutkem a vyslouží si kritiku, Ježíš řekne, že příběh o její štedrosti se bude navždy vyprávět. Když hovoří o zkáze Jeruzaléma, všimne si kojících a těhotných žen. Kdosi se zeptal – kolik mužů by bralo v úvahu potíže spojené s kojením a těhotenstvím? Když vidíme jak Ježíš povzbuzoval, potom se jednalo o oblasti, za které bylo proč povzbudit. Nebyl to jen jakýsi naučený kolorit vycházející z toho, že povzbuzovat se má. Zároveň si Ježíš dokázal všimnout lidí, kteří patřili na pomyslný společenský okraj a jim komunikovat uznání a povzbuzení. Asi nemusím říkat, jak moc se toto od něj máme učit.

Komunikoval neverbálně

Když vidíme Ježíšovy zázraky, potom se na něj lze dívat z pohledu vyhlásování příchodu Božího království. Ježíš se v těchto zázracích projevuje jako Bůh sestupující, který ukazuje svoji vládu. Alespoň tak se to dočteme v teologických knihách. Zároveň ale vidíme, že mnoho těchto zázraků bylo zaměřeno zcela prakticky – s touhou lidem pomoci od nemocí (asi třetina jeho zázraků), nasytit je, nenechat zkazit svatbu, pomoci jim když hrozilo, že se utopí atd. Tedy na první pohled nic duchovního. Nejednalo se o jakési kousky, které by druhé omráčili, ale jednalo se o praktickou pomoc. Lidem to *komunikovalo*, že Ježíš o ně má zájem a má zájem nejen o „získání duší“, ale o celého člověka, který trpí, něco ho bolí, má hlad atd. Můžeme slovy komunikovat leccos, ale nakonec slova jsou jen malým, i když důležitým komunikačním kanálem. Zřejmě nebudeme provádět stejné zázraky jako Ježíš, na VP si budeme muset přinést víno dopředu a ne vodu, kterou si těsně před VP proměníme, při křtu budu chodit po dně a ne po vodě. Zároveň to ale jsou neverbální způsoby komunikace, kterými druhým velmi jasně komunikujeme, kým pro nás jsou. Dobře jsou tyto způsoby popsány v knize 5 jazyků lásky. Nakonec si více pamatujeme na to, co nám lidé jak v dobrém tak ve zlém udělali, než na to, co nám řekli. Opět bych chtěl zdůraznit, že Ježíšovi zázraky měli též za cíl pomoci, komunikovat neverbálně lidem, že Ježíšovi na nich záleží.

Nebál se konfliktu

Součástí každé komunikace je konflikt. Když vidíme Ježíšův život, potom konfliktů zažil velmi mnoho. Jen příznačné, že v konfliktech nazýval věci přesně a příliš si nebral servítky, když se setkal se samolibými lidmi. Všichni kolem něj byli hříšníci – nicméně svoji nejtvrďší řeč pronese v Mt. 23 na adresu zákoníků a farizeů. Jednalo se o falešné učitele, samolibé lidi a s těmi Ježíš příliš soucitu neměl nejen to, jednal s nimi hodně tvrdě. Zároveň ale neřekne běda třeba ženě cizoložnici. Na první pohled bychom čekali, že to bude opačně, cizoložství odporuje desateru, farizeové desatero ctili. Jenže Ježíš rozpoznal, kdy je třeba spíše povzbudit – i když to neznamená nepovědět i něco nepříjemného. Ženě cizoložnici

řekne „jdi a nehřeš více“ – čímž vlastně řekne, že hřešila. Řekli bychom, že rozpoznal míru konfliktu. Celkově ale vidíme, že Ježíš do konfliktu vstupoval a že především ve sporech s falešnými učiteli, samolibými lidmi byl hodně nesmlouvavý. Někdy dokázal ale tvrdě věci říci i zástupům (Lk 9:41 Ježíš odpověděl: "Pokolení nevěřící a zvrácené, jak dlouho ještě mám být s vámi a snášet vás? Přiveď sem svého syna!"), dokáže tvrdě napomenout i Petra (jdi ode mne satane). Asi bych podobnými výroky šetřil, důležitější je hledat principy, kterými se JK řídil.

Každý z nás se konfliktu více či méně obává, neradi ho vyhledáváme. O to více je nebezpečí, že konflikt řešíme špatně – třeba tak, že napíšeme e-mail, že druhého nekonfrontujeme s jeho způsoby, abychom měli klid, ale spíše to řekneme dalším, nebo prostě přimhouříme oči tam, kde bychom je přimhouřit neměli, protože se bojíme nebo jsme líní něco řešit.

Měl soucit

Za Ježíšem přicházeli lidé, kteří nejen měli problém, ale byli si ho i vědomi. Dokonce bychom řekli, že Ježíš je přitahoval. Proč? Lidé cítili, že s nimi bude mít soucit. Soucit ale u něj neznamenal, že bude mlčet o věcech, o kterých věděl, že má mluvit. Nebál se nazvat věci pravými jmény, nebál se ženě u studně povědět, že žila s několika muži, Nikodémovi, že se musí narodit znova – tedy že s ním není něco v pořádku – i když je farizeus, nebál se napomenout učedníky. V tom všem ale necítíme pohrdání druhým. Ženě u studně neřekl – chováš se jak prostitutka, Nikodémovi neřekl jsi nábožensky pomýlený člověk, učedníkům neřekl už vás mám dost. Vidíme velikou schopnost lidem komunikovat, mám vás rád, záleží mi na vás a proto si mohu dovolit vypovědět i nepříjemné a někdy těžké věci. To ale neznamená, že jsem s vámi skončil.

Měl přátelé

Jakkoli Ježíš komunikoval s davy, s neznámými lidmi, jakkoli se dokázal rychle seznámit, přesto měl kolem sebe blízké přátele. V mnoha knihách o učednictví bychom se dočetli, podle mého pomýlené zdůvodnění – mělo kolem sebe přátelé, protože vychovával učedníky. Do jisté míry je to pravda, do jisté míry to ale vypadá, že bychom měli mít přátele jen proto, abychom jim my něco předali. To vypadá velmi nadneseně, duchovně. My vlastně ani přátele nepotřebujeme, ale budeme se v rámci výchovy učedníků obětovat. Proč měl učedníky? Aby byli s ním. F. Yencey píše: „*Ježíš se nikdy nepokoušel zatajit svoji samotu a závislost na druhých. Nevybral si učedníky jako služebníky, ale jako přátele. Sdílel s nimi okamžiky radosti i zármutku a sdílel s nimi radosti i starosti a pral se po nich, když byl v nouzi. Stali se jeho rodinou, náhradou za matku, náhradními bratry. Vzdali se pro něj všeho a on se vzdal všeho pro ně.*“ Osobně zde vidím důležitý příklad v tom, mít i blízké přátele – tedy někoho, s kým mohu sdílet svoje osobní zápasy, před kým se nestydím za to, kdo jsem. Někoho, kdo mě zná a koho znám já. V těchto osobních vztazích stahuji masku, tedy to, jak mě vidí druzí. Z Ježíšova života vidíme, že jej učedníci viděli jak při tom, když poroučel přírodě, vyháněl demony, tak při tom, kdy plakal nad umírajícím Lazerem nebo prožíval úzkost v Getsemane. Hodně pracuji s lidmi, kteří jsou v čele. Mají povzbuzovat druhé ve víře, pomáhat jim, být k dispozici. Někdy si všímám paradoxní situace, že tito lidé nejsou příliš schopni hlubšího vztahu... Vztah je pro ně profese. Možná jsem v podobné situaci i já a proto pokud se tak děje, prosím o vaši korekci. Myslím, že pokud tomu tak je, nastal čas, abych změnil profesi.

Závěr:

Shrňme si několik klíčových vlastností, které nás mohou inspirovat ohledně vztahů – tedy toho, jaký příklad nám dal Ježíš. Čas, povzbuzení, neverbální komunikace, šel do konfliktů,

měl soucit, měl přátele. Každý z těchto bodů stojí za rozpracování, důležité ale je jej začít praktikovat. A to bych nám všem přál.

Otázky do skupinek na základě kázání o komunikaci:

1. Považuješ se za introverta nebo extroverta. Jak tě to omezuje ve vztazích? Jak tě to naopak posunuje kupředu?
2. Dokážeš si na druhé najít čas? Komunikujete i o hlubších oblastech? S kým nejvíc?
3. Myslíš, že umíš povzbuzovat? Kdo tebe poslední dobou nejvíce povzbudil?
4. Jak jsi na tom s řešením konfliktů? Kde děláš nejčastější chyby?
5. Máš nějakého blízkého přítele? Jak moc jste k sobě otevření?
6. V čem je ti Ježíš, co se vztahů týká, největším příkladem?
7. Co by jsi chtěl ve svých vztahových oblastech nejvíce změnit?

VÝCHOVA

5 M 4:9 Jenom si dej pozor a velice se střež zapomenout na věci, které jsi viděl na vlastní oči, aby nevytizily z tvého srdce po všechny dny tvého života. Seznam s nimi své syny i vnuky.

Př 1:8 Můj synu, poslouchej otcovo kárání a matčiny poučování neopovrhuj. 9 Budou ti půvabným věncem na hlavě a náhrdelníkem na tvém hrdle.

Není tomu dlouho kdy jsem četl reklamu na jakési léky pro děti. Reklama začínala slovy „dopřejte to (nepamatuji si o co šlo) nejdůležitějšímu člověku na světě“. Oním „nejdůležitějším člověkem“ bylo pochopitelně naše dítě. Otázka je, zda tomu tak skutečně je. Je pravdou, že pro svoje děti jsme schopni udělat mnohé, někdy jít až za hranice sebeobětování. Říká se, že Češi jsou jedni z nejvíce utrácějících národů co se vánočních dárek pro děti týká. Zároveň ale jsme jedním z nejvíce rozvádějících se národů. Kdo tedy kupuje dárky? Všichni, nebo jen ti, kdo se nerozvedli? Nebo jsou dárky jen smýváním viny? Stále více vychovatelů prožívá rozčarování nad dětmi, které přichází do nejrůznějších výchovných institucí. Mám na mysli školy, školky, ale i besídky, dorosty. Sám jsem několikrát zažil při práci s mládeží incidenty s alkoholem, kterých se dopustili děti z věřících rodin. Tyto děti se ale ukazovali jako nezvladatelné. Zároveň jako děti bez vnitřní disciplíny či řádu. Určitě je touhou každého z nás, abychom vychovali zbožné a moudré děti. Proto si položme otázku jak se na výchovu dívá Písmo. Co v něm můžeme přijmout a zda chceme tyto principy aplikovat na svoji rodinu.

Dítě

Když se v západní rodině narodí dítě, většinou zavládne mírně hysterická nálada. Dostává dárky, které mnohokrát nepoužije, řeší se neaerodynamičtější tvar postýlky či kočárku a nevím co ještě. Později rodiče v předtuše možných úspěchů dítě zakrouzkují. Kroužkování se tedy odehrává nejen u ptáků, ale i u lidí. Od útlého věku se dítě věnuje mnoha oblastem a takto rozvíjí svůj možný talent. Poté nastává další problém – svěřit dítě institucím

v podobě jeslí nebo školek, nebo nesvěřit – tedy zda tři roky doma stačí. Názory jsou různé a osobně se necítím kompetentní je řešit. Později dítě nastupuje do školy. Pokud je ze středostavovské rodin rozumí se samo sebou, že půjdeš vysokou školu, pokud dítě není moc chytré, na vysokou jde stejně, v ČR většinou na nějakou VŠ soukromou. Pak se už jen šťastně vdát či oženit, najít místo, které mě uživí a zabezpečí a když mám vzdělání, místo a tedy vidinu šťastné budoucnosti před sebou, tak je čas zplodit dalšího potomka. Pochopitelně pokud jsme křesťané, chceme aby potomek věřil, proto jej svěříme do rukou nejrůznějším institucím – od besídky po mládež, od kterých očekáváme, že nám dítě duchovně pozdvihnou.

Bible se na děti dívá jako na „dar od Hospodina, jako na výraz Božího požehnání“. Protože se jedná o dar nám svěřený k opatrování, nemáme právo si jej přisvojit. I když nám děti patří, stále jsou darem, který jsme dostali. Zároveň vidíme, že děti jsou zdrojem radosti *Ž 27:4 Čím jsou šípky v ruce bohatýra, tím jsou synové zplození v mládí. 5 Blaze muži, který jimi naplnil svůj toulec! Nebudou zahanbeni, až budou v bráně jednat s nepřáteli. Ž 128:1 Poutní píseň. Blaze každému, kdo se bojí Hospodina, kdo chodí po jeho cestách! 2 Co rukama vytěžíš, budeš i jíst. Blaze tobě, bude s tebou dobře. 3 Tvá žena bude jak plodná réva uvnitř tvého domu, tvoji synové jak olivové ratolesti kolem tvého stolu.* Zároveň jsou ale děti zdrojem obrovské bolesti. *2 Sam 13:37 Abšalóm uprchl a odešel k Talmajovi, synu Amichúrovu, králi Gešúru. I truchlil David pro svého syna po všechny ty dny.* Jedna z nejhorších bolestí je, když se vaše dítě vydá po špatné cestě – jako v tomto příběhu. Jiný příklad vidíme v LK 15, kdy otec vyhlíží v bolestech svého syna, který se vzdálil. Dále – děti jsou nám svěřeny jen na relativně krátkou dobu, která je pochopitelně nevratná. *Gen 2:24 Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.* Tedy konkrétně to někdy chodí tak, že v jistém věku nás děti potřebují a dokonce chtějí a my nemáme čas. Po pár letech bychom uvítali jejich zájem, ale čas nemají ony. Nicméně běh života je takový, že nás děti opustí. Nakonec – dítě v Bibli je vždy vnímáno v kontextu rodiny. Pokud se stalo sirotkem, mělo být adoptováno příbuznými. V rodině se utváří jeho identita a zakotvení. Rodinou potom není myšlen jen otec a matka, ale i rodina širší – tedy prarodiče, strýcové, tety, bratrance atd. Skrze tuto rodinu si dítě utváří vědomí, že někam patří.

Rodičovská láska a pravda

Jeden z velikých mýtů křesťanství je mýtus nepodmíněné lásky. Konkrétně mýtus, že když věříme, můžeme si dělat co chceme, protože Bůh nám stejně odpustí. Podobný nesmysl potom převádíme do výchovy. Dítě jezdí po prodejně s košíkem, naráží do ostatních a maminka mlčí nebo jen lehce něco brumlá, zatímco její brouček otravuje život ostatním. Přece svému broučkovi nemohu nic povědět, natož ho plácnout, abych ho neponížil. Navíc jako křesťan musím svému dítěti projevit bezmeznou lásku a kdybych ho omezil, mohl by můj andílek o mé lásce začít pochybovat. Ježíš ale hovoří následující slova: „*Budete-li zachovávat má přikázání, zůstanete v mé lásce*“ (J 15, 10). Nebo: *Koho Pán miluje, toho přísně vychovává, a trestá každého, koho přijímá za syna. 7 Podvolujte se jeho výchově; Bůh s vámi jedná jako se svými syny. Byl by to vůbec syn, kdyby ho otec nevychoval?* (Žd 12, 6) Jinými slovy dítě stejně jako člověk obecně potřebuje „posvátné ne“, něco, co dítěti vytváří mezní situace, co mu dává hranice. Zároveň potřebuje vědět, že pokud tyto hranice překročí, přijde trest. E. Fromm napsal: „*Dospělý miluje jak mateřskou, tak otcovskou láskou, přestože si navzájem odporují (milost ale i požadavky)...* Chyba v tomto vývoji, je základním zdrojem neurózy“ (Umění milovat) Tedy když hovoříme o lásce, potom si ji nepletme ze sentimentálním postojem, který se bojí od dětí něco vyžadovat. To není láska, kterou nás učil Ježíš. Nemám na mysli extrém typu „budu tě milovat pokud budeš dosahovat výsledků“. Mám na mysli „miluji tě a proto očekávám, že věci, které škodí, dělat nebudeš... protože mi na tobě záleží“. V každém věku jsou tyto požadavky a nároky jiné, ale jsou. Možná znáte přísloví „od koho se nic nežádá, od toho se nedá nic čekat“. Někdy jsou rodiče překvapeni, že

jejich andílek se postupně proměňuje v ďáblíčka, ale ono se není co divit. Požadavky, které na dítě rodiče měli, byly minimální. Stačilo nepřinášet domů špatné známky. Najednou zjišťujeme, že andílek nemá žádnou vnitřní kázeň, že není schopen odložit okamžitou slast, že není schopen se zapřít a že v konečném důsledku máme doma sobce, se kterým lze jen těžko vyjít, když není po jeho. Žel, těchto dětí stále přibývá.

Pokud dítě má jen slabé nebo žádné meze potom je naučíte následující:

- Jejich pocity jsou to nejdůležitější.
- Aby něčeho dosáhli, nemusí vyvinout téměř žádné úsilí.
- Nebudou schopny přijmout, že nemohou mít všechno chtějí.
- Těžko přijmou, že nejsou pány světa a svého okolí.
- V konečném důsledku ztratí sebedůvěru, protože jste je nenaučili, že se dá přežít i tehdy, kdy není po jejich a když nejsou naplněny jejich potřeby.

Upřímně lituji vychovatele, kteří dostanou takto nastavená stvoření do své péče.

Když hovoříme o lásce, potom je třeba vidět dvě roviny a těmi jsou rovina milosti a rovina pravdy. Každý člověk a v kontextu tohoto kázání každé dítě, potřebuje obojí. Láska a s ní související milost znamená podporu, zdroje, lásku, soucit, přijetí, odpuštění. Pravda potom představuje strukturu života: říká jak žít a jak život skutečně funguje. Aby se pravda stala v životě pravdou, musíme ji zakusit, prožít, což ve výchově konkrétně znamená pomoci dítěti zakusit důsledky jeho chování.

Výchova

Humanistická výchova vychází z přesvědčení, že člověk je ve své podstatě dobrý a tudíž dítě není třeba příliš omezovat, protože to dobré v něm, se nakonec prosadí. Biblické přesvědčení je poněkud jiné: *Řím 3:10 jak je psáno: 'Nikdo není spravedlivý, není ani jeden, 11 nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha; 12 všichni se odchýlili, všichni propadli zvrácenosti, není, kdo by činil dobro, není ani jeden. 13 Hrob otevřený je jejich hrdlo, svým jazykem mluví jen lest, hadí jed skrývají ve rtech, 14 jejich ústa jsou samá kletba a hořkost, 15 jejich nohy spěchají prolévat krev, 16 zhouba a bída je na jejich cestách; 17 nepoznali cestu pokoje 18 a úctu před Bohem nemají.'*

Biblický pohled na člověka je jiný než humanistický – člověk (tedy i dítě) je ve své podstatě zlý. Je příznačné, že např. komunistický režim (a celé osvícenství) vycházel z humanistického pojetí člověk a tvrdil, že člověk je dobrý a to co zkazilo jsou podmínky, v kterých žije. Pokud zlepšíme podmínky, automaticky se změní i člověk. Písmo hovoří o tom, že změna nepřijde především tím, že člověka obklopíme lepšími podmínkami, ale že změna přichází zevnitř. A k tomu vlastně slouží výchova – k proměně člověka, *od přirozeného zla, k ne-přirozenému dobrému resp. k božímu obrazu.* Biblická výchova navíc vychází z přesvědčení, že k tomu, aby dítě přijalo jisté normy, musí projít výchovou, která je ne vždy příjemná. *Žid 12:5 Což jste zapomněli na slova, jimiž vás Bůh povzbuzuje jako své syny: 'Synu můj, podrobuj se kázni Páně a neklesej na mysli, když tě kárá. 6 Koho Pán miluje, toho přísně vychovává, a trestá každého, koho přijímá za syna.' 7 Podvolujte se jeho výchově; Bůh s vámi jedná jako se svými syny. Byl by to vůbec syn, kdyby ho otec nevychoval? 8 Jste-li bez takové výchovy, jaké se dostává všem synům, pak nejste synové, ale cizí děti.*

SZ toto vidí ještě ostřeji

Př 13:24 Kdo šetří hůl, nenávidí svého syna, kdežto kdo jej miluje, trestá ho včas.

Možná namítnete, že „to je starý zákon“. Určitě nemáte pravdu. Především je to Bible, do které SZ patří a navíc vidíme, že to co je v Přísloví, přesně koresponduje s knihou Židům. Jde totiž o to, že až skrze trest si člověk a pochopitelně i dítě uvědomuje, že se stalo něco nepatřičného. Pokud nepřijde trest, potom se dítěti komunikuje, že se vlastně nic neděje. V textu, který jsme četli v listu Židům vidíme, že správná výchova v sobě má zahrnovat i nepříjemné aspekty. Dítě, které se setká s hranicemi v podobě trestu poznává, že chybil, že

jeho ego a jeho pocity nejsou tím nejdůležitějším na světě. Dále se učí, že ve světě existuje jistá hierarchie v podobě autorit. Jednou toto bude schopno převést i do vztahu s Bohem. Dítě, které se nenaučilo respektovat lidské autority pravděpodobně bude mít velké problémy i ve vztahu k Boží autoritě. Tento hierarchický pohled vidíme v *Ef 6:1 Děti, poslouchajte své rodiče, protože to je spravedlivé před Bohem. 2 'Cti otce svého i matku svou' je přece jediné přikázání, které má zaslíbení: 3 'aby se ti dobře vedlo a abyš byl dlouho živ na zemi.'*

Problém nastává v okamžiku, kdy zůstaneme pouze u těchto restriktivních oblastí. V Žd 12, 6 čteme slova o lásce. Tedy trestat je možná a bohubíbe v prostředí lásky. Pokud se trest neodehrává v láskyplném prostředí, nejedná se o trest, ale spíše o pomstu a vyřizování si účtů atd.

Rodina

Když se díváme na model SZ rodiny, potom vnímáme, že děti nebyli tak opečováváni jako naše. Ne že by je rodiče neměli rádi, ale nešlo to. Přesto je zde jedna výzva, která platila i nelehkých dobách SZ. *Deut 6:4 Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. 5 Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. 6 A tato slova, která ti dnes přikazují, budeš mít v srdci. 7 Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat.*

Tedy odpovědnost za duchovní vývoj dětí neměly náboženské instituce, ale rodina. To, co zde Hospodin přikazuje je, že rozhovor o Hospodinu má být součástí života rodiny. Problém našich rodin je možná v tom, že se často ani nejsme schopni sejít. Nesdílíme nejhlubší společenství, které se děje kolem stolu, každý máme svůj pokoj, každý máme svůj program a tak najednou zjišťujeme, že jako rodina spolu trávíme jen velmi málo času. Navíc když už se vidíme, to poslední na co je nálada a chuť je bavit se o božích věcech. Pochopitelně děti si odnášejí z tohoto přístupu závěr, že víra je věc nedělní, že o skutečných hlubokých věcech se doma nemluví a že vlastně o tom rodiče ani moc mluvit neumí, že v tom vidí cosi nepatřičného. Navíc tyto oblasti rodiče rádi přenechají institucím ve sboru. Když radíme věřícím, aby si nebrali nevěřící, potom k tomu rádi dodáváme, že si je nemají brát proto, že seselu nebudou moci sdílet na nejbližší rovině vztahu – na rovině duchovní. Jenže když se podíváme na některé křesťanské rodiny, tak ani tam tato rovina nefunguje. Nemám na mysli jen to, že se rodina spolu modlí a čte Písmo. Mám na mysli i to, že i rozhovory o Božích věcech patří do života rodiny. V našem textu vidíme, že rozhovor o Bohu se neodehrává v chrámu, ale „na cestě“. Že se nemá jednat o kázání, ale o „rozmlouvání“. Zároveň je zde jistá preambule: Budeš milovat Hospodina – ještě před tím, než o něm budeš mluvit. Tedy ty budeš příkladem. Ty jsi pro své dítě páté evangelium, tedy klíčový zdroj informací jak o životě, tak o Bohu. Osobně jsem vděčný za instituce i v tomto sboru, které vštěpují mým dětem něco o Bohu. Ale neočekávám, že budou mít rozhodující formující vliv, ten se odehrává v rodině. Zcela konkrétní rady. Dokud jsou děti malé, čtete jim příběhy z Bible nebo z biblickou tematikou. Děti se dokážou ztotožnit (identifikovat) s hlavními hrdiny příběhu, přebrat jejich způsoby rozhodování – aniž bychom jim něco vysvětlovali. Nebojte se, že jim Bibli znechutíte, že je povedete k jakémusi bezduchému fundamentalismu. Jednou se rozhodnou sami kam budou chtít jít a bude dobré, když budeme moci povědět, že jsme jim jejich rozhodování neudělali díky naší pasivitě v těchto oblastech horší.

Závěr: Nikdy v dějinách děti neměli v materiálních ohledech tak jednoduchý život. Zároveň tato realita nevyřešila nic co se týká jejich charakteru, moudrosti a už vůbec ne vztahu s Bohem. Zároveň spolu s možnostmi, které život usnadňují, přichází možnosti, které jej ničí. A to platí i co se týká dětí. Když přemýšlíme nad výchovou, vždy budeme stát před paradoxem, který ale souvisí se vším živým. Zdravý růst můžeme ovlivnit, ale jen do jisté

míry. Nikdy ho nebudeme mít plně v rukou. A to platí i o výchově dětí. Písmo nám dává jisté pokyny jak v dobrém děti a vůbec ty, které vychováváme, ovlivnit. Otázka je, zda tyto pokyny známe a potom zda je budeme mít odvahu konat

Otázky do skupinek vycházející z textu kázní o výchově:

Na rozehrání:

1. Co nejlepšího myslíš, že ti rodiče předali?
2. Co z naopak by jsi po nich nechtěl opakovat?

Pod kůži:

3. Jak se vám další aplikovat spojení lásky a pravdy? (tuto otázku můžete vztáhnout i na duchovní rodičovství) Proč myslíte, že je možná někdy v křesťanských rodinách tak trochu strach trestat?
4. Jak se vám daří nenásilně, ale přesto, hovořit s dětmi o Božích věcech? Co v tom případně brání?
5. Čím si myslíte, že získáváte, ale i ztrácíte u dětí (lze aplikovat i na duchovní děti) autoritu?
6. Pokud bys měl vyjmenovat jednu až tři oblasti, které by jsi chtěl ve své výchově změnit, o jaké oblasti by se jednalo? (Lze aplikovat i na duchovní děti)
7. Jak jsi a tom s trestáním a jak s povzbuzováním? Jak to probíhalo ve vaší rodině?

Muž

Pokusme se na otázku role muže podívat ne tematicky (muž a co o tom říká Bible), ale tak, že rozebereme text od kterého přejdeme k aplikacím a otázkám, které se týkají mužské role. Podíváme se na prvního muže tak jak je popisován v Bibli – na Adama.

Gn 3, 1 – 7, Gn 22, 7 - 8

Muž jako ten, kdo vstupuje do temnoty a nejistoty

V Bibli máme zaznamenány dva příběhy o stvoření. V prvním příběhu čteme, že země byla pustá a že na ní vládl chaos. Do tohoto chaosu přichází Hospodin a svým slovem tvoří, nebo-li slovem přináší řád a krásu. Dokonce Židé mají pro PB označení „ten, který promluvil a jehož slovem vznikl svět“. Tedy Bůh z chaosem nebojuje, ani před ním neustupuje, ale svým slovem do něj vnáší řád. Příběh Adama je popisován ve druhém popisu příběhu stvoření. Zvláštní na tomto příběhu je, že většina konverzace se vlastně odehrává mezi hadem a ženou. O Adamovi tam dlouhou dobu není ani zmínka. A přesto zde hraje smutnou roli, ke které se ještě dostaneme. Když se podíváme do hebrejského textu, potom narazíme na zajímavou slovní hříčku. Čteme, že zatímco Eva diskutuje s hadem, Adam je s ní. Slovo zde použité znamená víc než vedle ní. Na jiných místech Písma bychom našli, že se jedná o vyjádření fyzické blízkosti, mohli bychom to přeložit „těsně s ní“ nebo moderně „za hranicí intimní zóny“. Přesto že byl těsně vedle ní, že slyšel její dialog s hadem, Adam mlčí. Je

přítomen fyzicky, ale přesto selhává, protože mlčí. Na rozdíl od Hospodina, k jehož obrazu je stvořen, jeho slova nepřináší řád a světlo. Přináší zmatek a ne-řád. Když čtete Bibli pozorně, potom zjistíte, že do jisté míry styl jejího psaní připomíná symfonii. Jak? Tak, že se zahraje úvodní motiv a ten se v mnoha variacích začne rozehrávat košatěji a košatěji. Jak se rozehrává smutný příběh Adama a po něm mnoha mužů? Podívejme se na Abrahama – muže, který ve víře odejde do země, kterou mu slibuje Hospodin a v důležitém rozhodnutí selhává. Jak? Tak jako Eva dává Adamovi zapovězené ovoce, dává Sára Abramovi Hagar – svoji otrokyni a Abraham ji přijímá. *Gen 16:1 Sáráj, žena Abramova, mu nerodila. Měla egyptskou otrokyni, která se jmenovala Hagar. 2 Jednou řekla Sáráj Abramovi: "Hle, Hospodin mi nedopřál, abych rodila, vejdi tedy k mé otrokyni, snad budu mít syna z ní." Abram Sárájiny rady uposlechl. 3 Vzala tedy Abramova žena Sáráj svou otrokyni, Hagaru egyptskou, deset let po tom, co se Abram usadil v kenaanské zemi, a dala ji svému muži Abramovi za ženu. 4 I vešel k Hagarě a ona otěhotněla.* Výsledkem Abrahamova selhání byl Izmael, jehož synové dělají Izraelcům problém do dnešních dnů.

Když se na oba příběhy podíváme podrobněji, tak Adam i Abraham neudělali zas tak nic zlého. Pouze za sebe nechali jednat své ženy a mlčeli. Adam se nepřipojil ke své ženě, když alespoň z počátku argumentovala s hadem. Ani Abraham nijak se svojí ženou nediskutuje – mlčí a udělá co chce. Zajímavé ovšem je, že oba byli dost schopní. Adam dokázal pojmenovávat zvěř – což znamená třídit informace, Abraham byl v podstatě manažer – organizoval logisticky velmi náročný přesun. Nicméně v oblasti vztahu se svojí ženou, ale hlavně v oblasti zásadních rozhodnutí, kdy jakoby nestačí určité organizační dovednosti, selhávají. U obou díky jejich mlčení stupuje do světa chaos. Každý muž se pohybuje ve světě zvládnutelných úkolů, ale i ve světě tajemství. Kdosi tento zápas popsal následujícím způsobem: *Od Adama každý muž má sklon mlčet tam, kde by měl mluvit. Muži vyhovují situace, v nichž přesně ví, co má dělat. Jakmile se věci začínají komplikovat a nahánět mu strach, svírá se mu žaludek a snaží se z celé situace vycouvat. Když ho život frustruje nevypočitatelností, zmocňuje se ho zlost. Plný vzteku zapomíná na Boží pravdy a obrací se do sebe. Zahleděn do sebe, ztrácí kontrolu nad během svého života. Výsledky vidíme kolem sebe každý den: neovládaná sexuální vášeň, pasivní manželé a otcové, zlostní muži, kteří chtějí všechny ovládat. Na počátku toho všeho stojí Adam, který mlčel, když měl mluvit.*

To, do čeho Bůh muže volá, je vstoupit do sféry tajemství, kde neexistují žádné know-how odpovědi, kde neexistují recepty. Pro mnohé muže je přirozené na problém hledat praktické řešení. Žena má problém, potom jsou tři možnosti – dovolená, nějaký psycholog nebo změna životního rytmu. Dítě má problém – potom jsou rovněž tři řešení. Změna školy, změna kamarádů nebo více zaplnit jeho čas. Tedy žádný zmatek, vše je jasné a hlavně řešitelné. Toto všechno je do velké míry pravda, ale život je přece jen trochu složitější. Nechci věci dělat dramatičtější než jsou, ale dejte mi recept na následující mail: *"Mám problém, větší, než jsem si byl ochotný připustit, ani nevím, jak ti to všechno mám říct. Od března, kdy mě vyhodili z pracáku, nemám zaplacené zdravotní pojištění, poslední dva měsíce namám zaplacené exekuce. Když jsem teď přijel domů, tak to nebyla přepadovka, to byl zoufalý útěk domů, protože jsem už neměl peníze na jídlo, natož na nájem. Ale já vám to neřekl a vyvrcholilo to včera, kdy jsem chtěl otrávit. Málem se mi to povedlo, ale... "*

Jaký recept bych měl poradit? Začni pracovat, splat' nájemy, „kousni se“... Moje první reakce byla – proč mě tahají do takových to složitostí. Proč se mě raději nezeptají na pět důvodů proč existuje zlo... Nakonec asi cítíme, že na všechno existují recepty, a přesto se něco zadrhlo... Je to proto, že máme špatné recepty? Nebo že vyvíjíme málo vůle, abychom recepty naplnili? Navíc existují nějaké recepty na Boha? Proč tolik z nás mužů má problémy co se vztahu s Bohem týká, proč za námi jen málokdy – pokud vůbec někdy někdo přijde, s prosbou o pomoc v duchovním životě? Proč o mnohých z nás platí, že už bychom dávno měli být rádci a přesto nejsme? Toto není problém jen vás, kteří jste v tzv. civilní sféře. Zápas

o vztah s Bohem a o důvěru druhých vedou kazatelé úplně stejně. To totiž není otázka času, ale ochoty, či odvahy vstoupit do světa určitého tajemství, jímž je Bůh. Nechci, aby muži odcházeli s pocitem, že jsou mimo. Jen chci připomenout poslání, které Bůh muži též uložil – a tím je vstoupit do temnoty, tedy do oblastí, které nepodléhají sféře ovládání a řízení. Konkrétně to znamená přiznat, že v mém životě existuje temnota, místa, do kterých nechci vstoupit, kterých se bojím, protože je nemám pod kontrolou. Adam dokáže pojmenovávat zvěř, ale v okamžiku, kdy se na scéně objeví někdo neznámý, kdy má udělat rozhodnutí... se nerozhoduje špatně – je n se nerozhoduje vůbec a nechá to na ženě. Stejně vidíme u Abrahama. Když tedy Sáro chceš – ať je po tvém. Abraham ví, že dítě mít nebude, že toto ovlivnit nedokáže, že se pro něj jedná o sféru temnoty, proto couvá. Co to konkrétně pro muže bude znamenat? Pokud delší dobu chodíte s Bohem, potom přemýšlet zda nenastala doba stát se tím, kdo druhé duchovně doprovází. Duchovní doprovázení potom znamená vstoupit do vztahu, který znamená víc než jen rozhovor o fotbale. Pro někoho to může znamenat vzít zodpovědnost za duchovní doprovázení svých dětí. Ne občas, ale pravidelně. Pro někoho to může znamenat přejít od workoholismu k práci. Pro někoho může znamenat vstup do temnoty vypnout v určitý čas mobil, protože chci komunikovat ze svojí ženou, přítelem atd. Pro někoho to může znamenat říci ne špatnému směru, kterým se ubírá moje rodina. Pro někoho přestat s pornografií. Pro někoho omluvit se.

To je na Abrahamovi fascinující a co je pro muže příkladem, je že Abraham bojuje a nevzdává se. Selže se Sárou, ale přesto jde dál. A tím se pro nás stává vzorem.

Muž jako ten, kdo žehná a potvrzuje

Adam dostal svoje jméno od Boha, ale zároveň dostává pravomoc pojmenovávat. Pojmenuje Evu. Abraham pojmenoval Izáka. Izákovi syny pojmenovává jejich matka, oni však zoufale touží po požehnání z otcovy ruky. O mnoho let později, když je Jákob před branami smrti dává svým synům totožnost... Mládě lví je Juda... Hadem na cestě buď Dan... na Gáda vpadne horda, on však do týla té horně vpadne... Josef, toť mladý plodný oštěp, jako luk si zachová pružnost“. Takováto slova se z otcových úst poslouchají dobře. Když se má narodit Benjamin, Ráchel při porodu umírá a pojmenuje chlapce Ben – óni tj. syn (mého) zmaru. Zasáhne ale Jákob a dá mu jméno Ben-jamin – tedy syn zdaru. Janu Křtiteli dává jméno otec i když se rodina chystala pojmenovat chlapce Zachariáš po otci. Před tím, než je Ježíš vystaven veliké zkoušce na poušti slyší z nebe hlas „Toto je můj milovaný syn“.

Jde o to, že identita, tedy kdo jsem, se získává zvenčí. Někdo mi sděluje, kdo jsem. Jméno ve SZ neznámá jen nástroj k odlišení od druhých, ale udělení identity. V případě mužů toto udělovali jiní muži (určité primitivní zbytky tohoto rituálu zůstali v armádě při tzv. povyšování). Cíl tohoto rituálu byl stejný jako ve starověkých kulturách – mužství si musíš zasloužit tím, že něco dokážeš, konkrétně tak, že překonáš bolest nebo nějakou překážku. Role muže je pomoci druhým najít svoji identitu. Mnoho mužů působí buď destruktivně nebo bezradně (případ Adama a Abrahama). Pokusím se vám to ukázat na základě Shakespeareovi hry Jindřich V. Sám jsem si tato slova několikrát opakoval, když jsem se k smrti unavený vracel z jakési několikadenní akce: *A co já drahý Pane? Jsi se mnou spokojený? Co vidíš? Mrzí mě, že se tě na to musím ptát, a přál bych si, abych to věděl bez ptání. Mám dojem, že je to strach, co mě nutí pochybovat. Ale stejně toužím, aby ses mi ozval slovem, obrazem, jménem – nebo se třeba jen letmo ukázal. A uslyšel jsem toto: Jsi Jindřich V... Muž v aréně s tváří zborcenou krví, potem a prachem, který statečně zápasil... Velký válečník. Jsi můj přítel.*

Toto utvrzení potřebují muži a k tomu jsou muži povoláni – aby dokázali druhé utvrdit – nebo-li jim žehnat. Mnozí z nás byli mnohokrát zraněni životem a tak se proti kruté realitě života obrnili. Pochopili jsme, že si moc nesmíme ani život, ani druhé pustit k tělu. Toto má

ale jednu nevýhodu. Stejný pancíř, který nás zajišťuje proti zničení, nás zajistí i proti tomu, abychom byli otevřeni, proměněni a abychom se mohli stát životodárným zdrojem pro druhé. Muži dokážou pochválit, ale často jen za výkon. To do jisté míry patří k mužské lásce, zároveň ale lidská bytost potřebuje vědět, že má hodnotu i když je v něčem průměrná. Zároveň ale mnozí z nás toto utvrzení nedostali od svých otců. Někdy se tomu říká rána po otcí. O to víc je potřeba toto utvrzení hledat u svého nebeského otce a zároveň se rozhodnout, že jednou já budu tím, kdo bude jednat jinak. Že budu žehnat druhým – skrze to, že jim sdělím, že mají hodnotu. Jak? Myslím, že tvořiví – když chceme, dokážeme být dostatečně. Především u dětí je skvělé, když toto utvrzení přichází od otců nebo duchovních vedoucích. Žel, ne vždy tomu tak je a potvrzení pak přichází od trenérů nebo jiných mužů působících na naše děti. Díky Bohu za ně, nicméně přesto je otázka, zda by jisté utvrzení nemělo přijít od nás – mužů. V Biblických dobách když bylo chlapcům 12, odcházeli s muži do chrámu. Tedy chlapce přebíral mužský kolektiv.

Muž jako ten, kdo bojuje

Tuto charakteristiku nelze přeskočit. Abraham selže se Sárrou, zároveň když se dozví, že jeho bratr Lot byl zajat, vyrazí bojovat proti těm, kteří Lota zajali. Zachraňuje Lota i ze Sodomy. Nicméně podstupuje i bij nejtěžší – boj o svého syna, Izáka. Když spolu jdou na obětiště, čteme krátký a velmi silný dialog. Izák Abrahama osloví otče a Abraham odvěti copak můj synu. Izák se ptá kde je obětní zvíře. Abraham odvěti, že Bůh si vyhlédne beránka k zápalné oběti. A pak čteme, že spolu šli dál. Ani slovo co si povídali, možná oba mlčeli. Jednomu je něco divné, druhý bojuje svůj nejtěžší boj. Boj o to být poslušný Bohu, sklonit se před Bohem, dát mu to nejdražší co mám. Tohle za Abrahama nemohl udělat Sára ani nikdo jiný. Nakonec jdou jen dva, služebníci zůstávají dole. Jak příběh dopadl víme – Abraham se díky své poslušnosti stal požehnáním. Po požehnání toužíme všichni, ale je zde podmínka, není požehnání bez oběti. Kde se bojíme obětovat, požehnání nepřijde. Toto princip boje – když se bojíme bojovat, nepřijde vítězství. Bůh ale nechce jen oběť – Kain obětoval, ale požehnání nepřišlo. Chce Abrahama samotného. To zní hodně abstraktně – konkrétněji, chce to nejmilejší, co Abraham měl. Konkrétněji – chce to, co stojí mezi námi a jím. Zřejmě pro Abrahama hrozilo nebezpečí, že první místo v jeho srdci zaujme Izák. A tak toto je poslední výzva pro muže (i když nejen pro muže). Pokud je něco o čem vím, že stojí mezi mnou a Bohem, potom to Bohu vydat. Bude to boj, ale po něm přijde požehnání. Nejen pro nás, ale i pro lidi kolem nás.

Závěr: O mužském poslání bylo řečeno mnoho. Toto kázání nemělo za cíl pokrýt všechny role a úkoly, které jsou muži svěřeny. Pokusil jsem se však vystihnout tři rozměry: muž jako ten, kdo vstupuje do oblastí, které nemá pod kontrolou, které nespádají do sféry řízení a ten, kdo bojuje o požehnání – aby se stál mohl stát požehnáním.

Otázky ke kázání „Muž“:

Kdo z mužů tě v dobrém nejvíce v tvém životě ovlivnil? Čím?

Pro muže: Co je pro tebe ona oblast temnoty, tedy oblast, která nepodléhá sféře řízení?

Pro ženy: Prožíváš někdy mužské mlčení (ve smyslu tohoto kázání) v okamžicích kdy vnímáš, že by bylo potřeba promluvit?

Pro muže: Jak jsi prožíval potvrzení od svého táty? Jak tuto roli děláš sám (nejen ke svým dětem)?

Pro ženy: Jak vnímáš, že plní svoje role muži v našem sboru?

Pro muže: Co myslíš, že je oním tvým Izákem (ve smyslu tohoto kázání)?

Pro ženy: Co myslíš může být na popisovaném příběhu Izáka a Abrahama pro muže příkladem?

Pro všechny: Myslíte, že lze v rámci sboru nějak pomoci mužům v tom, aby byli „zbožnými muži“, kteří jsou oporou pro další?

Žena

Text: Gen 2,15 – 15, Gen 3, 20

Rovnost muže a ženy

Gen. 2,18 Učiním pomoc jemu rovnou. Výchozí text přemýšlení o ženě najdeme hned na začátku Bible – Gen 2, 18. Tento text je vyřčen v souvislosti se stvořením. Do chvíle, než stvořil Adama, prohlašoval o všem Hospodin, že to „bylo dobré“. Nebylo však dobré, aby Adam byl sám. Když Bůh stvořil Adama, vložil do jeho srdce jedinečnou potřebu, k jejímuž naplnění nestačila Boží osobní přítomnost. Adam si tento fakt neuvědomoval do doby, než dostal úkol pojmenovat zvířata, která byla stvořena v páru. Hospodin tuto potřebu naplnil stvořením ženy.

Staří rabínové říkali, že muž bez ženy je jako chrám, jemuž chybí boční stěna (však také výraz „bok, žebro“ znamenal mimo jiné právě také boční stěnu chrámu, která zajišťovala stabilitu a celistvost stavby). Žena tedy byla učiněna pomocí. Tedy biblická zvěst dává ženě po boku muže důstojné, jednoznačně definované místo. Být pomocí neznamená být nekvalifikovanou, podřadnou pracovní silou. Být pomocí není degradace, ale naopak privilegium. Hebrejská zvěst o ženě jako pomocnici doslova říká: „udělám mu pomoc proti němu“: (**eese lo ezer kenegdo**) „Proti němu“ (kenegdo) můžeme vyložit právě jako symbol směřování k vzájemnému doplnění. Naše mateřština nabízí krásný výraz „protějšek“ – což se dá chápat jako partner. V hebrejštině slovo „pomáhat“ znamená stát před člověkem, jemuž se pomáhá, obklopovat, uzavřít zdi, ulehčovat, podporovat. Často byl pomocník větší (ve smyslu významu) než ten, jemuž se pomáhalo. Rovněž slovo pomoc (ezer) je v starozákonních knihách označován za pomoc pro člověka jedině Bůh. Kromě těchto textů je jedinou výjimkou žena jako pomoc pro muže. Je to tedy role nejenom velmi důstojná, ale také svatá. Některé příklady: **Bůh je naše útočiště i síla, ve všelikém soužení pomoc vždycky hotová. Žalm 46, 12 Pozdvihují oči svých k horám, odkud by mi přišla pomoc. Pomoc má jest od Hospodina, kterýž učinil nebe i zemi. Žalm 121,1-2**

Při citaci a výkladu pomoci pro Adama se často zapomíná na to, že žena není označována jenom jako „pomoc“, ale také jako „jemu rovná“, rovnocenná. Muž a žena dostali úkoly, na kterých měli svým jedinečným způsobem ve vzájemné závislosti pracovat: být plodní, rozmnožit se, naplnit, vládnout. Odpovědnost za svěřené úkoly nesl Adam, byl k této roli také Hospodinem potřebným způsobem disponován, nicméně žena hraje svoji jedinečnou roli, která není méně důležitá, či podřadná. Rovnost, která je refrémem dnešních dnů, byla dána již od počátku věků. **Gen 2, 22 Hospodin Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu, a přivedl ji k němu.** Zde se opět setkáváme s řečí symbolů, která úzce souvisí s rolami muže a ženy v rodině. Rabínská exegeze zdůrazňuje, že žena nebyla stvořena z hlavy, aby muži vládla, ani ne z paty, aby mu byla podrobena, ale z místa blízkého srdci, protože je mu nejbližším člověkem - aby muže doplňovala. Vzpomeňme na již zmíněnou boční stěnu chrámu, která je nezbytná pro to, aby chrám stál a plnil svoji funkci. Autor textu vkládá Adamovi do úst větu „toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla“, slova, která všichni dobře znali – v jiném kontextu. Byly totiž precizovanou formulací, která měla závazný právní význam - slavnostní prohlášení syna patriarchy za dospělého a rovnoprávného dědice. Tato slova byla vložena do úst Adamovi, aby zrovnoprávnila ženu, ukázala její postavení Božího plánu a narovнала deformaci, kterou přinesl do vztahu muže a ženy hřích.

Za zmínku stojí i krásné odhalení toho, jak rozdílné jsou muž a žena stvořeni: Adam Evu nejprve vnímal očima – muž je totiž typ vizuální, což ho vedlo ke zmíněnému zvolání. To zase oslovilo Evu, která jako žena vnímá více sluchem, je typem auditivním. Hned při historicky prvním setkání muže a ženy tak spontánně došlo k porozumění a vzájemnému naplnění potřeb. **Gen 2, 23 Ať muženou se nazývá, vždyť z muže vzata jest.** Aby nebylo pochyb o rovnoprávnosti muže a ženy, dodává Adam – „ať muženou se nazývá...“ Výraz žena je v hebrejštině odvozen příponou od slova muž. To dokazuje naprostou rovnocennost a přece různost muže a ženy. Oba jsou z téhož zdroje a materiálu a „zhotovení“ na principu vzájemného doplňování, komplementarity.

Je zde použito výraz **išš** a **iššá**. Išš znamená člověk, samec, k tomuto základu byla přidána ženská koncovka – iššá člověčice, samice. Společný slovní základ dokazuje, že se jedná o jeden druh. Generický název je muž – žena (muž – mužena, man – woman). Tak jako je žena fyzicky odvozena od muže, tak je

odvozena od muže i pojmově. Ona rovnost se nám může zdát automatická, nicméně přečtíme si třeba Aristotela který píše, že muž je jediným a absolutním prototypem člověka a že žena je obrácený muž. Tedy žena není jiná, ale neúplná, je jen jakousi nepovedenou kopií muže.

Jedinečnost ženy – archetyp krásy

Vzpomínám si na svoji babičku když jí bylo asi 70 let, jak si koupila jakési zelené šaty a jak se smála, když jsme jí říkali, že jí to strašně moc sluší. A skutečně jí to strašně moc slušelo. Dokonce když jsme jí to sdělili, vzala dvěma prsty sukni a trochu ji přizvedla – jako kdyby jí bylo deset. Ani nemusím popisovat, s čím si nejraději hrají malé holčičky. Je jen málo žen, kterým neudělá radost něco hezkého „na sebe“. Nedávno jsem přemýšlel co koupím ženě. Šli jsme kolem obchodu, který se jmenuje Six (ne sex, ale six). Pro neznalé se jedná o obchod, kde se prodávají náušnice, náhrdelníky a podobné věci za rozumné ceny. Pronesl jsem něco ve smyslu, že je dobře, že toho Daniela už má tolik. Docela mne upoutala její odpověď – toho nikdy nemůže být dost. Není nijak marnivá, a jednalo se o nadsázku, na druhou stranu vím, že když jí něco takového koupím, že se nemohu splést. A tak ať se jedná o malá děvčata, ženy ve středním věku, nebo a ženy starší či staré, všechny mají ve svém srdci hluboce zakořeněnou touhu po krásě.

Když se díváme na příběh o stvoření, potom čteme, že vše, co stvořil Bůh bylo dobré a nutno dodat když se rozhlédneme kolem sebe, že krásné. Bylo to tak krásné, že Job popisuje, že jitřní hvězdy plesaly a všichni synové Boží propukly v hlahol (Jb 38,7). Nakonec tvoří jako vrchol člověka – tedy muže, ale dílo, *úplný* vrchol nebo vyvrcholení není dokončeno. Sice mi někdo může namítnout, že „krásné“ není napsáno v Bibli, já bych mu odpověděl, že není třeba psát něco, co všichni vidíme. Jakoby hlavní architekt poodstoupil a řekl, ještě něco chybí. Chybí finale – chybí Eva. Až Eva je oním vyvrcholením Božího nádherného, stvořitelského díla. Eva je posledním tahem mistrova štetce. Bůh stvořil muže a ženu ke svému obrazu. Jednou z podstat Boha je krása. Když se rozhlédnete na to, co Bůh stvořil, potom to jakoby nedává smysl – proč krása květů, které jsou jen na chvilku a pak opadají, proč krása kyttek, které rozkvetou jen na pár dní. Proč dokonalý tvar vložky, která hned roztaje. Protože v přírodě nejde jen o funkce. My hodnotíme věci jen podle jejich užitečnosti. Bůh se však na svět dívá jinak – jde mu nejen o funkci ale o krásu. A do tohoto krásného světa daroval Bůh ženu jako vyvrcholení stvoření. Proto se domnívám, že krása je podstatou ženy, tak jako je podstatou Boha a Božího stvoření Patří k ženě jako patří k Bohu. Myslím nyní na krásu jak tělesnou, tak duševní nicméně jakkoli nechci podceňovat tělesnou krásu myslím, že skutečná krása vyvěrá zevnitř, protože patří k podstatě a podstatu nevidíme.

Krása zároveň uchvacuje, láká. Známe příběh Odyssea a sirén – nadalo se odolat krásě jejich zpěvu. Známe pověst o Orfeovi, jehož harfě se nedalo odolat. Proto být s krásnou ženou je uchvacující a opět chci říci, že se nejedná pouze nebo hlavně o krásu erotickou. Před nějakým časem jsem viděl kus filmu Obsluhoval jsem anglického krále. Část kterou jsem viděl spočívala v tom, že na jakési párty jezdili bohatí továrníci a majitel jim dával společnost mladých a sexuálně přitažlivých žen. Nevím, co chtěl režisér říci, ale myslím, že scény s polonahými kráskami a nadrženými starci byli míněny jako určitý výsměch nadrženým starým kozlům a nikoli jako oslava krásy. Proč? Protože oněm ženám chyběla krása vnitřní.

Krása nás odkazuje k čemusi, co nás přesahuje. Vzpomeňte si, když jste viděli východ slunce, západ slunce atd. Jakoby krása byla vzpomínkou na dokonalou krásu v zahradě Eden. Krása je Boží vlastností, která se odráží v ženě. Víme, že v životě mnoha žen právě tato vlastnost způsobila mnoho bolesti. Muži se netrápí, že nejsou mistři světa v hokeji, že nejsou silní, ale žena bolestně touží po krásě, chce věřit, že lze krásy dosáhnout a trápí se otázkou jak.

Za skutečnou krásou se musí dojít, musí se pro její prožití bojovat. Chcete-li vidět krásný východ slunce, stačí si kliknout na internet, ale obrázek nikdy nenahradí reálný zážitek. Jenže k tomu si musíte přivstat. Obejmout krásnou ženu můžete hned – když si koupíte prostitutku nebo když se „zamilujete“ do kolegyně na nějakém večírku. Jenže asi cítíte, že toto je žalostně málo. Protože tam chybí rozměr objevování vnitřní krásy a ten se neodehraje za peníze nebo na večírku. Na tom chce pracovat a někdy dlouho.

Proto platí že jste krásné, protože krása patří k tomu, čím odrážíte obraz Boha ve vás. Je to součást vaší podstaty, ne něco, co je závislé na posledních novinkách kosmetických firem. Ona krása vychází zevnitř a ta potom krása potom prosvěcuje celou bytost. Jenže ve vašem životě jste prožili i mnohé zranění, které vám sdělovali opak toho, co se vám snažím povědět. V Ez. 28, 17 čteme o pádu

satana: „Pro svou krásu se stalo tvé srdce domýšlivé, pro svou skvělost jsi zkazil svoji moudrost.“ Kdosi tato slova vyložil tak, že satan padl pro svoji krásu a proto ve své pomstychtivosti útočí na krásu. Zároveň ale i útočí na vtělení Boží krásy, jímž je žena. Z toho plyne následující myšlenka a aplikace pro ženy. Pečovat o krásu vyžaduje čas. Potřebujete chvíle samoty a ztišení, potřebujete chvíle občerstvení, smíchu a odpočinku. Pro každou tyto chvíle budou vypadat jinak, ale potřebujete je. Nakonec poznáte, že v rozporu s míněním světa krása neuvadá. Začínal jsem tuto pasáž vzpomínkou na babičku a tím chci skončit. Vždy když si na ní vzpomenu, vidím krásnou ženu. Nejen v jejích nových zelených šatech, které na sobě měla, když jí bylo skoro 70. Vidím krásnou ženu i tehdy, když jsem za ní šel do nemocnice, viděl jí v bílém, v bolestech. Její krása plynula z jejího srdce, které bylo živé, protože žila a umřela s pohledem upřeným na Něj. A v Bibli je napsáno „Kdo na něho bude hledět, rozzáří se“ (Ž 34,6).

Žena jako matka

Gen 3:20 Člověk svou ženu pojmenoval Eva (to je Živa), protože se stala matkou všech živých. Když jsem hovořil o satanovi, potom jedna z jeho charakteristik je, že je otcem smrti a proto útočí na ženu jako na nositelku života – tedy toho, co nenávidí. Způsoby jeho útoků jste zažili všechny z vás. Někdy to byla zraňující slova typu „podívej se na sebe“, někdy i zneužití - jak pokus tak zneužití dokonané, někdy nedostatek lásky v rodině a pocit, že si o mě nikdo vlastně nemyslí, že jsem krásná. Mnoho žen toto a mnohé další zkušenosti zatvrdili a výsledkem byla ztráta vnitřní krásy nebo snaha vyrovnat se nebo překonat muže. Jenže někdy v oblastech ryze mužských. Jedna z oblastí, je oblast mateřství. Toto není nutné zlo, není to období, kdy rodina bude trpět, protože nepřinesete dostatek peněz, ale úkol od Boha. Jedním ze silných konkurentů naplnění tohoto úkolu je v současnosti kariéra. V okamžiku, kdy žena nepřijme mateřství na určitý čas svého života jako hlavní úkol, nesmírně ztrácí a to nejen ona, ale pochopitelně i dítě a tím celá rodina. To neříká Novák, ani se nejedná o přežití našich babiček. To vychází z Bible. Náš problém je, že jsme se nechali ovlivnit myšlenkou, že mateřství je něčím degradujícím a ženu omezujícím. Jako kazatel jsem nikdy neslyšel starší ženy, které trpce litovaly, že se příliš věnovaly dětem a málo pracovaly na své kariéře. Stejně tak jsem neslyšel nadávání dětí, že máma se jim příliš věnovala, místo aby domů nosila peníze, za které by si mohli koupit hračky nebo opatřit lepší studium. Opak je pravdou.

Problém je v tom, že mateřství musíte vnitřně přijmout jako úkol a ne jako omezení, s kterým se perete. Dovedu si představit, že návrat do práce nebude jednoduchý, ale přesto. Psychologicky je problém, že pokud si neprožijete období, které si prožít máte, tedy včetně mateřství, budete se do něj v různých infantilních projevech vracet. Stejně tak ale budou mít problém vaše děti, protože jste jim neumožnili prožít si domov, který vy, svým jedinečným způsobem, jste schopny vytvořit. Domov nemůže nahradit žádná státní ani soukromá instituce. Pochopitelně je nesmírně důležité, aby v tomto období, které je jistou izolací pomohl muž a umožnil ženě různé způsoby socializace. Což vidím v některých rodinách jako problém a mužské selhávání. Zároveň zde ne všechny ženy jsou zatím vdané. Nechci tento stav bagatelizovat, zároveň ale nevnímám samotu jako prohru. Nejhorší je, když se začnete litovat a vidět tuto skutečnost jako prohru. Především Nový zákon tuto realitu vidí jako prostor pro veliké možnosti, které v manželství již nebudou.

Závěr: Bible v první řadě vnímá ženy jako jedinečnou bytost, jako nositelku Božího obrazu a jako tu, která stojí naproti muži a doplňuje jej. Toto neplatí jen v manželství, ale v jakémkoli dalším společenství – třeba ve sboru. Jedním z archetypů ženy je krása, kdy vnitřní a vnější krása jsou hluboce propojeny a dost dobře se od sebe nedají oddělit. Vnitřní ale prosvěcuje vnější. Zároveň je rolí ženy mateřství, kdy jsme si ale říkali, že satan je otcem smrti, že nenávidí život. Určité rozbití řádu rodiny vidím jako jeho dílo. Ten, který škodí Božímu dílu nenávidí, když žena plní svůj úkol matky, zároveň té, která je muži na roveň. Výsledkem je potom žena služebnice nebo žena terminátorka. Zároveň žena, která je vnitřně prázdná. Přál bych vám, aby těchto pár charakteristik ženy vám mohlo pomoci v hledání Boží vůle a to nejen ženám, ale i mužům.

Otázky ke kázání žena a její poslání

Kdo z žen, tě v dobrém nejvíce v tvém životě ovlivnil? Čím konkrétně?

V jaké oblasti si myslíte, že je na ženy v současné době vyvíjen největší tlak? Pro ženy: Jak se s tím vyrovnáváte?

Pro skupinky žen: V jaké oblasti jste zažili největší zranění? Jak se vám to daří léčit?

Pro muže: Čeho si na ženě (obecně, ne na své manželce) nejvíce vážíte? Co vás naopak nejvíce irituje?

V jakých oblastech (rodina a sborové společenství) vnímáte nezastupitelnou roli ženy?

V kontextu kázání: Kde vidíte, že jsou ženy onou „boční stěnou chrámu“?

V kázání zazněla tato slova: „Z toho plyne následující myšlenka a aplikace pro ženy. Pečovat o krásu vyžaduje čas. Potřebujete chvíle samoty a ztišení, potřebujete chvíle občerstvení, smíchu a odpočinku. Pro každou tyto chvíle budou vypadat jinak, ale potřebujete je.“ Jak se vám tyto chvíle daří uskutečňovat?

Pro ženaté muže, kteří mají malé děti: Jak v tomto svém ženám pomáháte?

Pro ženy, které mají děti: Jak se vyrovnáváte se svým mateřstvím?

Pro všechny: Jak vnímáte mateřství?

Pro svobodné ženy: Jak se vám daří vyrovnávat se s tím, že jste zatím svobodné? Vnímáte to více jako stigma, nebo příležitost?

Pro všechny: Jak vnímáte roli žen v našem sboru

Sexualita

Píseň Písni 8:6 Polož si mě na srdce jako pečeť, jako pečeť na své rámě. Vždyť silná jako smrt je láska, neúprosná jako hrob žárlivost lásky.

Úvod

„Metafyzika pohlavní lásky“ (A. Schopenhauer) – příroda nás obelhala. Sotva vstoupíme do manželství tak zjistíme, že jsme udělali chybu. S výchovou, láskou ale i sexualitou spojena řada bolesti. Kdybychom to věděli, nebrali bychom se. Jenže počáteční erotické omámení tuto realitu zastřelo. Pak už je pozdě. Na této analýze děsivé, jak je pravdivá – pokud člověk není nic víc než tělo.

Pokud budeme v Bibli hledat výraz sex, potom nám vyhledavač nic neukáže. Přesto se o sexualitě v Písmu píše a to pro někoho překvapivě více, než by čekal. Dva extrémy – krása Píseň Písni a absolutní zkáza – např. David.

Sexualita v Genesis a Písni Písni

Popis Adama a Evy v ráji: Byli nazí, tedy sexualita cosi přirozeného. Potom porušili tabu – zjistili, že jsou nazí. Přichází stud, pohlavnost se stává něčím dvojznačným. Na jednu stranu biblický pohled pozitivní, zároveň ale potřebujeme něco skrývat, se svojí pohlavností jako bychom si nevěděli rady. Při vyhnání z ráje – prokletí – rození dětí bude bolet, a budeš dychti po muži a on po tobě bude vládnout. *Gen 3:16 Ženě řekl: "Velice rozmnožím tvé trápení i bolesti těhotenství, syny budeš rodit v utrpení, budeš dychtit po svém muži, ale on nad tebou bude vládnout."* Je to velmi zvláštní paradox – dychtit po někom, do nade mnou vládne. Normální je takovému člověku se vyhnout. Toto se přenáší i do sexuality. Lidským hříchem je tedy sexualita ohrožena. Je provázena mnohými špatnými věcmi od zneužití, po posměch, degradaci člověka, oddělení tělesné a duchovní stránky člověka. Sexualita ano, ale je provázena mnoha nebezpečími.

Píseň Písni - se nedá vnímat jinak než milostná poezie. Před tělesností se neskovává. Když máte během četby této knihy pocit, že erotika je jen krása, přichází zvláštní verš *PP 8:6 Polož si mě na srdce jako pečeť, jako pečeť na své rámě. Vždyť silná jako smrt je láska, neúprosná jako hrob žárlivost lásky.* Tedy jinak řečeno, pozor – erotika velká síla – může to ale i zabýt. Erotická láska silná a zahrávat si s ní je ošemetné. Sex, erotika – jako dobrý,

zároveň jako smrtící oblast. Tedy pokud se vymkne ne kontrole, ale Božím řádům. Když se podíváme na knihu PP potom mnoho narážek na smyslové požitky, zároveň ale na vztah, v jehož kontextu se sexualita odehrává. V jiné mudroslovné knize je obraz chlapce, který jde za vdanou ženou a je o něm řečeno, že jde jako „vůl na porážku“. Jedná se zde o mimomanželský sex, tzv. „lehký sex“, čímž se ale sexualita míjí svým smyslem.

Několik konkrétních oblastí

Odlišnost sexuality

Nebudu vykládat odlišnosti m. a ž. sexuality – toto kázání, ne přednáška. Nicméně v mnoha ohledech je sexualita m. a ž. zásadně jiná. (Hezky to vyjadřuje PP - Ona – chce slyšet *Hlas mého milého* – žena potřebuje více slyšet, než vidět. On - *Dopřej mi zahlédnout tvou tvář* – muž touží po krásné ženě (zachránit princeznu). Kdosi m. a ž. sexualitu shrnul jistou nadsázkou do věty „když muž skončil, žena ještě ani nezačala“. Nicméně zde kořen leckterých problémů. Příklad: Otec rodiny – mačo, je uspokojen a tedy vše je v pořádku. Pokud je žena dostatečně submisivní a – ironicky řečeno, správná křesťanka, je šťastná, protože chlap šťastný a navíc se má muži poddat. Jenže tím si sama sobě něco nalhává. Jiný pohled potom je, že se cítí ponížena a využita. Jenže protože se o těchto věcech nemluví snadno, mlčí. Navíc muž nepotřebuje pro prožívání sexuality tolik vztah. Nebo je to žena, která prostě muži dlouhodobě odpírá sex, protože má menší potřebu, navíc je unavená s dětmi, práce atd. Muž se stydí o tomto komunikovat, protože není nic víc ponižujícího, než se o sex doprošovat.

Právě tato jinakost je kletbou ale i výzvou, možností. Jak ji překonat? V obecnějším slova smyslu láskou. Jenže to moc neříká. Základním předpokladem lásky, je schopnost dávat. Jinými slovy mám tě rád nejen ve chvíli, kdy je nám spolu dobře, ale i v okamžicích, kdy jsi slabý, nervózní a kdy s tebou není řeč. Jde o to, že pokud je člověk přijímán jen v určitých situacích, kdy si to jakoby zaslouží, potom je spíše nástrojem určeným k tomu, aby uspokojoval moje potřeby. Pokud s tento postoj přeneseme do sexuality, potom se jedná o postoj velmi zraňující a ponižující. Láska se tedy primárně ptá jak mohu druhého obdarovat a ne co z něj mohu dostat. M. Quist hovoří o tom, že *nejvíce miluje ten, kdo nejvíce daruje. Zároveň to ale znamená i nechat se obdarovávat, což někdy bývá těžší, protože to znamená přiznat svoji chudobu.*

Písmo nám dává jisté vodítko v *1 Kor. 7:2* *Abyste se však uvarovali smilstva, ať každý má svou ženu a každá svého muže.*

3 Muž ať prokazuje ženě, čím je jí povinen, a podobně i žena muži.

4 Žena nemá své tělo pro sebe, ale pro svého muže. Podobně však ani muž nemá své tělo pro sebe, ale pro svou ženu.

5 Neodpírejte se jeden druhému, leda se vzájemným souhlasem a jen na čas, abyste byli volni pro modlitbu. Potom zase buďte spolu, aby vás satan nepokoušel, když byste se nemohli ovládnout.

6 To ovšem říkám jako ústupek, ne jako příkaz.

Tento text možný aplikace jen v kontextu lásky...

Věrnost a možné problémy

Abych mohl užívat sexuality v kontextu manželství, potom je zde jeden předpoklad a tím je věrnost (viz. texty v PP *Ona pro něj Jsem kvítek šáronský* (Šáron – rovina)...drobné kvítky proslulé svoji krásou, stačilo ale aby pár dní nezapršelo nebo aby vál východní vítr a bylo po kvítkách. Lilie mezi trnám...jedinečnost *On pro ní Jablň mezi lesními stromy*...jedinečnost.)

Nemyslím si, že se jedná pouze o věrnost tělesnou, ale i o emocionální. Nepřítelem sexuality tedy může být i snění, pornografie, flirt, chat s druhým pohlavím atd. Nechci moralizovat – jen hovořit o tom, jak prožívat sexualitu v kontextu Božího řádu. Problém

všech těchto oblastí v tom, že jsou snadno dostupné a vypadají jako rychlá a snadná řešení. Hovoří se zde nejen o sexu, ale i o jiných tělesných ventilech, které ale člověka vedou do bludného kruhu.

Některé problémy v sex. oblasti:

Minulost. Jednak potřeba toto řešit s někým dalším. Jednak logicky strach... opět budu využitý. Opět dojde ke zranění. Budu pošpiněný. Cesta – Kristova láska dávající nový rozměr i sebehodnocení. Jsem... čistá, čistý.

Komunikace. Problém s konstantním stresem, přetížeností, nárokem na život a zněj plynoucím výbuchům hněvu, frustraci atd. Když se podíváte na již zmiňovanou PP potom vše, jen ne stres. V kontextu stresu lze jen těžko lze hovořit o sexu... Navíc těžko mít sex s arogantním mužem, manipulativní a věčně nespokojenou manželkou.

Domnívám se, že naše sexualita je určitým odrazem naší duše. Pokud problémy, potom je třeba někoho přizvat k tomu, aby mě v této oblasti doprovázel.

O samotě...

Nemyslím samotu někde v přírodě nebo i v městě. Myslím tím skutečnost, když bych chtěl s někým chodit, když cítím potřebu s někým sdílet své nejnítější potřeby, sny, přání a ono není s kým. Při některých pastoračních rozhovorech jsem se s touto skutečností setkal a přiznám se, že se mi těžko odpovídalo. V duchu jsem se ptal Boha, proč nic nedělá, proč stvořil člověka s touhou po druhém pohlaví a potom když člověk uvěří má někdy jakoby smůlu. Musí totiž čekat až se objeví partner, který ale musí být věřící - což je dost silná selekce. Ještě více mne pak bolí narážky na lidi, kteří jsou svobodní, nesmyslné rádobyteologické úvahy typu, "že člověk, pokud není v manželství, je jen poloviční" (člověk je úplná bytost i bez toho, aby se vdal či oženil). Navíc podobné řeči působí jako sůl do otevřených ran a v mnohých lidech vypůsobují pocity studu a nejistoty. Žel místo abychom dokázali ocenit, že mnoho z těch, kteří jsou zatím svobodní, protože chtějí dostat Božímu slovu, nevzít si nevěřícího partnera a čekat, máme na jazyku jak uvedené, tak i jiné poznámky či narážky, popřípadě jakýsi pseudosoucit.

Rád bych v této souvislosti uvedl jedno přirovnání z knihy Sexuální chaos od T. Stafforda. Zkuste si představit jak blahosklonně promlouvají k Ježíši jakožto svobodnému člověku: "Pročpak jste se nikdy neoženil?" ptají se ho. "Vypadáte jako moc milý člověk. Mám v Betsaidě sestřenicí, se kterou byste se určitě měl seznámit."

Popis takovéto scény působí mírně řečeno ironicky, nicméně otázka zní, zda se podobně někdy nechováme i my. Podívejme se na úplně jiný přístup. *Zjevení Janovo 14:4 To jsou ti, kdo neporušili svou čistotu se ženami a zůstali panici. Ti následují Beránka, kamkoli jde. Ti jako první z lidstva byli vykoupeni Bohu a Beránkovi.*

Tento text ukazuje na ty, kdo zůstali sami. Nerozumím tomuto textu plně, ale celibát je v Bibli ceněn. Tím není řečeno že je to jednoduché. Zároveň být sám má svoje specifika a výzvy. Nejhorší potom je, pokud se člověk začne litovat. Ap. Pavel o svém stavu hovoří jako o možnosti sloužit PB. Více, než kdybych byl v manželství. (Zároveň ale manželství není výmluva se ze života pro Boží věci stáhnout.) Myslím, že i skrze službu druhým lze samotu překovávat.

Otázky k tématu sexualita:

Máš někoho, s kým můžeš tuto oblast řešit?

Kde v této oblasti vnímáš největší tlaky?

Proč myslíš, že láska může bolet? Jak to souvisí se sexualitou?

Zažil jsi v této oblasti nějaké zranění? Jak jsi se s ním vyrovnával?

Co myslíš, že může křesťan dělat pro to, aby jeho pohlavnost/sexualita, nebyly pokroucené?

Kde vnímáš, že dochází v této oblasti k největším napětím, problémům?

O motivaci

Slovo motivace pochází z latinského „movere“ z kterého je i anglické „move“ – tedy hýbat se, pohybovat se. Motivace je tedy určitá síla, energie, která nás tlačí dopředu. Klíčovou otázkou potom není *zda* nás vpřed tlačí nějaká síla, ale *jaká* je ona síla. Může se jednat o lásku, ale i nenávisť. O vděčnost nebo pomstychtivost, o touhu pomoci nebo touhu vyniknout. Víme, že skutek nakonec není hodnocen pouze podle toho, zda jsme jej vykonali, ale i podle toho, z jakých motivů jsme jej vykonali. Tedy co nás k tomu vedlo. Zároveň je ale příznačné, že Ježíš často hodnotí skutek jako takový – tedy když hovoří o tom, že jsme někomu podali sklenici studené vody, potom to hodnotí jako dobré. Např. ve známém podobenství o Samaritánovi hodnotí skutek pomoci a nezabývá se co k tomu Samařana vedlo. Prostě ho vedla vidina toho, že někdo má problém a tedy je potřeba pomoci. Nevíme, zda u toho Samařan prožíval nějakou vášeň nebo jak bychom řekli „co cítil“.

Nicméně dobře víme, že pokud něco dlouhodobě děláme z povinnosti, potom tomu chybí štáva. Poslechněme si následující příběh: Představme si rolníka, který celý den orá. Už moc nemůže, ale jede dál a dál. Najednou radlicí pluhu narazí na starý hrnec. Když ho otevře, zjistí, že je v něm poklad. Problém je, že ale pole není jeho, proto mu nepatří ani peníze. Nejdříve tedy musí koupit pole. Půjčí si k překvapení všech peníze (lidé si říkají jak to vrátí?). Nakonec pole koupí, jde pro poklad a koupí si krásný dům a větší pole. Podobný příklad je popsán v Bibli. *Matouš 13:44 "Království nebeské je jako poklad ukrytý v poli, který někdo najde a skryje; z radosti nad tím jde, prodá všechno, co má, a koupí to pole."*

Pointa tohoto podobenství je v tom, že poklad nalezený na poli mnohokrát přesahuje „jistoty“, které rolník má. Zároveň ale aby získal poklad, musí riskovat – tedy svoje jistoty. Protože zjistil, že poklad, který objevil má velikou cenu, je ochoten riskovat nebo našimi slovy, má motivaci udělat krok do nejistoty. Najednou má novou vášeň. Slovo vášeň znamená „být něčím uchvácen“ a právě vášeň je důležitou energií duše. Ona „energie duše“ tedy to co ho motivuje, či žene dopředu, se pro rolníka stává poklad, který je zde přirovnáván k Božímú království. Slovo vášeň má společný latinský základ – *passio*, znamenající utrpení. Když se díváte na hráče na klavír, potom nerozumíte proč se tak dře „trpí“ – protože svůj nástroj miluje a to co nám připadá jako utrpení, pro něj utrpení není. Utrpení by to bylo, kdyby to dělal jen z musu. Stejně například ve sportu – desítky hodin na hřišti nedávají smysl člověku, který se sportu nevěnoval. Toto platí v každé činnosti. Vášeň či zaujetí nakonec překoná nesnáze, překážky, bolest, ústrky.

Jenže je zde jisté nebezpečí. „Technika, kterou proti nám uplatňuje život tkví v tom, že nám na začátku strašně moc slibuje. Toto nekonečné zaslíbení, které dodává člověku vzpruhu a odvahu především v pubertě, ale v celém prvním období života tkví v tom, že člověk odhaluje nové věci, navíc disponuje silami jich dosáhnout a z těchto věcí dělá objekt své vášně.“ (R. Guardiny, *Životní období*). Pesimisté říkají, že člověk musí být zlákan, aby se dokázal vrhnout do neznáma života (Schopenhauer) a my musíme dodat, často do oblastí, které pro život mají jen malou hodnotu. Člověk se vrhá do kariéry své a svých dětí, do zvyšování svých známostí, do vztahů, do cestování – vše je nové, zajímavé, neozkoušené. Vše přislíbujeme

naplnění, radost, úspěch atd. B. Manning ale toto nazývá „klíčem k pochopení ubohosti našeho života“ – tedy že člověk podlehne nebo uvěří, že tyto, jak říká „tretky kolem nás“, nám skutečně mohou dát štěstí. Život jde dál a najednou se vynoří to, čemu staří Římané říkali „taedium vitae“, tedy určité zklamání z toho, do čeho člověk vkládal takové naděje. Najednou se člověk otočí zpět a zjistí, že mnoho oblastí, do kterých vrážel tolik energie za to nestály. Jenže je pozdě. Když učím na U3V někdy se mi stává, že za mnou přichází starší lidé se slovy „toto by měli slyšet naše děti nebo my, když jsme byli mladší“. Jinými slovy byli jsme motivováni jít určitým směrem, ale zpětně vidíme, že to nebylo to pravé.

Mnozí kazatelé si kladou otázku jak motivovat lidi ve sboru, jak v nich probudit vášeň pro Boží království. „Problém“ v tom, že nemohou použít metod, jako v práci. Skoro všichni v našem sboru jsme zaměstnanci – tedy na různých úrovních plníme úkoly, které nám dává náš šéf. Někteří jsou podnikatelé a tedy je zcela na nich, zda budou usilovat o další zakázky. Jaká je vaše motivace těch prvních – tedy zaměstnanců, dělat co se od nich chce? Láska a oddanost firmě? Oddanost šéfovi? Možná, ale též (a asi především) potřeba přinést domů peníze a tlak šéfa. Představte si, že vám zítra šéf řekne vyplň mi tenhle formulář a vy mu odpovíte – já nemám dar administrativy. Pán mě k tomu nedal pomazání svým Duchem. ... Pokud podnikáte, nemusíte zítra ani pozítří vstávat, nemusíte zapnout mobil, ale na konci měsíce přijde inkaso... Tedy ať chcete nebo ne, musíte konat své úkoly, protože máte strach o živobytí. Pak žijete doma, kde též máte jisté nároky. Ty plnit nemusíte, ale oni vás dostihnou.

Jste-li křesťané, máte další rozměr života a tím je služba Pánu Bohu. Rozdíl je v tom, že k té vás nikdo nenutí – tedy žádná negativní motivace. Nestojí nad vámi žádný šéf, žádný finanční postih. V práci *musíte*, ve službě Bohu *můžete*. V práci vás to může být nepříjemné, ale nakonec to je váš problém a pokud se vám to nelíbí, můžete dát výpověď. Ve službě PB můžete a pokud je vám něco nepříjemné, není problém toho nechat. Pokud je na vás někdo nepříjemný, není problém mu povědět „tak si to dělej sám“. A protože jen můžete, potom jsou pouze tři možnosti – buď neděláte nic (důvodů se nejde celá řada), nebo sloužíte ze špatných motivů (strach, pocit viny, snaha si něco dokázat) nebo sloužíte, protože máte v sobě vášeň pro Boha. Protože jste jako člověk, který našel perlu na poli. Najednou jde vše pryč. Vše ostatní je jen tretka.

Dám vám několik příkladů, které jsem nejen slyšel, ale se kterými jsem se setkal. Nedávno jsem se setkal s jedním mužem, který vydělává hodně peněz. Obrovskou část věnuje na Boží dílo, podporuje mnoho projektů. Jak mi říkal – peníze jsou pro něj ničím v porovnání s Božím královstvím. Jeho služba je podporovat tím, co vydělá především misii. Asi před dvěma týdny jsem se setkal s člověkem, který vede řetězec několika velkých obchodních domů na Moravě. Tento muž pravidelně vede skupinku, káže a věnuje se několika lidem ve sboru. Zde je ale třeba podotknout ještě jednu věc – má autistického syna. Nikdy jsem od něj neslyšel kňourání nad těžkostí osudu ani nic podobného. V jedné stanici CB žije žena, která je samoživitelka. Muž ji opustil při narození pátého dítěte. Zním její plat – 13000 hrubého plus pochopitelně nějaké přídavky. Tato žena vede několik misijních dětských klubů, přichází k ní mnoho návštěv... Nedávno jsem dělal jeden velký projekt k člověkem, který mi velmi pomohl. Udělal za mě smlouvy, různá další nepříjemná jednání. Když akce skončila dozvěděl jsem se, že asi za 14 dní jde na operaci, že má těžce nemocného partnera a že mu hrozí, že ho vyhodí firmy, kterou šéf nechal vytunelovat. Když jsme spolu akci připravovali, neřekl mi o tom všem ani slovo. Jen když bylo po vše, tak si mě vzal stranou a nesměle se mě zeptal, jestli bych nevěděl o nějakém doktorovi pro jeho nemocného partnera... Bylo to pár chvil poté, co jsem měl evangelizační výzvu na kterou reagovalo několik lidí. Cítil jsem se skvěle, Bůh si mě použil, ale když jsem toto slyšel, bylo mi do pláče. Zároveň jsem si uvědomil, že skuteční hrdinové víry jsou často mimo reflektory.

Mohl bych pokračovat dál a dál. Toto jsou příklady z Čech, příklady lidí, kteří jsou slovy B. Menninga „uchvácení Kristem“. Když se s nimi setkáváte potom a nějak tak mimo

řeč se dozvídáte o tom, jak si je PB používá, potom jejich životech vidíte onu dialektiku passion ve smyslu bolesti a zároveň passion ve smyslu vášně. Jenže protože jsou uchvázeni Kristem, bolest, strach, požitky, značkové hadry, prestiž pro ně není tím, za čím se v životě honí. Našli perlu, poklad skrytý v poli a najednou je vše ostatní ničím. Tím není řečeno, že tito lidé se živí kobyilkami a chodí pouze pěšky. Chci říci, že jejich priority se změnili. To co je příznačné, že Bůh žehná – ale žehná našim obětem, ne přebytkům.

Jenže k tomu je třeba mít nějaký základ. Pokud základ chybí, stávají se z nás buď prázdní aktivisté nebo lidé jejichž hodnota je postavena pouze na výkonu a kteří tedy investují jen do toho, za co budou oceněni. Co je ale oním základem? Co může vytvořit onu sílu – motivaci, která přeměruje naši vášně? Je to láska a z ní plynoucí sebezpřijetí. Tedy láska jako základní motivační faktor. H. Nouwen píše: „Jsi milovaný a já doufám, že uslyšíš tato slova, jako by byla vyřčena s veškerou něhou a silou. Mým jediným přáním je, aby tato slova zněla v každém zákoutí tvé bytosti – jsi milovaný. Naše skutečné já, které je zakotveno v této realitě, nepotřebuje ani trubku, která by ohlašovala náš příchod, ani křiklavou tribunu, jež by přitahovala pozornost druhých lidí. Vědomí, že jsme milováni, je naší identitou, jádrem existence, osa naší existence.“ H. Nouwen: „Mnozí duchovní velmi zápasí s pocitem bezcennosti. Dobře vědí, že svět církví nežije a nejen svět – i mnoho věřících. To, co pro duchovní jádrem, pro jejich okolí něco jako koníček. Pokud nespočinou v jistotě, že jsou milováni, nemohou pokračovat ve službě nebo upadnou do pokušení vykazovat výsledky za každou cenu, investovat do oblastí, za které budou chváleni. Najednou se duchovnímu stane, že odvozuje svoji hodnotu z úspěchu sboru, matka z úspěchu svých dětí, otec z výše příjmu.“ Najednou je naše motivace převrácená. Co ale vyznávají apoštolové?

2 Kor 4:1 A proto, když nám byla z Božího slitování svěřena tato služba, nepoddáváme se skleslosti.

2 Nepotřebujeme skrývat nic nečestného, nepočínáme si lstivě ani nefašujeme slovo Boží, nýbrž činíme pravdu zjevnou a tak se před tváří Boží doporučujeme svědomí všech lidí.

3 Je-li přesto naše evangelium zahaleno, je zahaleno těm, kteří spějí k záhubě.

4 Bůh tohoto světa oslepil jejich nevěřící mysl, aby jim nevzešlo světlo evangelia slávy Kristovy, slávy toho, který je obrazem Božím.

5 Vždyť nezvěstujeme sami sebe, nýbrž Krista Ježíše jako Pána, a sebe jen jako vaše služebníky pro Ježíše.

6 Neboť Bůh, který řekl 'ze tmy ať zazáří světlo', osvětlil naše srdce, aby nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově.

7 Tento poklad máme však v hliněných nádobách, aby bylo patrné, že tato nesmírná moc je Boží a není z nás.

8 Na všech stranách jsme tísněni, ale nejsme zahnáni do úzkých; jsme bezradní, ale nejsme v koncích;

9 jsme pronásledováni, ale nejsme opuštěni; jsme sráženi k zemi, ale nejsme poraženi.

10 Stále nosíme na sobě znamení Ježíšovy smrti, aby i život Ježíšův byl na nás zjeven.

11 Vždyť my, pokud žijeme, jsme pro Ježíše stále vydáváni na smrt, aby byl na našem smrtelném těle zjeven i Ježíšův život.

12 A tak na nás koná své dílo smrt, na vás však život.

13 Ale máme ducha víry, o níž je psáno: 'Uvěřil jsem, a proto jsem také promluvil' - i my věříme, a proto také mluvíme,

14 vždyť víme, že ten, kdo vzkřísil Pána Ježíše, také nás s Ježíšem vzkřísí a postaví před svou tvář spolu s vámi.

15 To všechno je kvůli vám, aby se milost ve mnohých hojně rozmáhala a tak přibývalo i díky k slávě Boží.

16 A proto neklesáme na mysl: i když navenek hyneme, vnitřně se den ze dne obnovujeme.

17 Toto krátké a lehké soužení působí přenesmírnou váhu věčné slávy

18 nám, kteří nehledíme k viditelnému, nýbrž k neviditelnému. Viditelné je dočasné, neviditelné však věčné.

A tak zatímco druzí získávají pocit důležitosti z toho, jak hezky vypadají jejich nádoby na povrch, apoštolové vyznávají, že jejich radostí je to, co je uvnitř – konkrétně že jsou v rukou milujícího otce a proto je nic a nikdo nemůže zlomit. Jejich identita není ohrožena.

Asi víte kam tento příběh míří – pokud nemáme hlavu v klíně otce, naše motivace bude vždy pokrivená. Naše služba bude dřina nebo prostředek k tomu sobě či okolí něco dokázat. Nepatrná kritika nás zdrtí a naopak chvála vynese do nebe. Z toho se nedá dlouho žít a sloužit. Nakonec dříve či později skončíme.

Uvědomuji si, že i tento sbor pokud má jít dopředu, potřebuje lidi, kteří mají motivaci jít, lidí, u kterých vašeň přehluší strach z oběti. Toto není v lidských silách naordinovat. Jediné co mohu přát je, abyste našli ... vašeň.

Otázky k tématu motivace

Co tě v poslední době nejvíce motivuje žít? Je to pud sebezáchovy, nebo ještě něco jiného?

Vysvětli dvojí pojetí slova „passion“ a jak to spolu souvisí.

Máš s tímto nějaké zkušenosti?

V našem příběhu se píše o radosti z nalezené perly, která je přirovnávána k Božímu království. Jaký vztah prožíváš k Božím věcem? (např. služba ve sboru, křesťanská výchova dětí, svědectví)

Proč myslíš, že mezi věřícími je někdy málo vášně pro Boží věci?

Jak to lze změnit?

Jak se to měnilo u tebe?

V čem vidíš, že potřebuješ v současnosti nejvíce nalézt motivaci?

Znáš někoho, kdo tě v tvém okolí motivuje? Jak se to děje?

Strach (Karel Husa)

Tématem dnešního kázání je strach. Podíváme se, kde všude se v našem životě může zabydlet a jak mu s Boží pomocí čelit.

Co byste řekli, že ten strach vlastně je?

Jdeme po ulici a za rohem se objeví rotwailer na volno. Divně na nás kouká a s nejistým výrazem se k nám blíží, náhubek – nemá. Hlavou se nám honí myšlenka – ten mě kousne. Co budu dělat, když mě kousne? Pes je už na pár kroků a z hlavy se náš strach rozprouďí do celého těla: srdce bije, nohy ztuhnou, rozhlížíme se, jestli si někdo psa přivolá... Strach je trápení z toho, co očekáváme, že se stane. Nakonec se naše obavy vyplnit nemusí. Je mezi námi někdo, kdo nezná strach? V životě jsem potkal mnoho lidí, ale nikoho, kdo by byl vůči strachu imunní.

Pojišťovací agent vám nejprve potvrdí, že peníze vám muže nebo ženu nenahradí, ale "stát se to může" a co pak – proto vám nabízí životní pojištění, nebo si představte, že vám shoří dům – "stát se to může". Rodiče připomínají, že už by ses měl oženit (vdát) a moc nepřebírat, jinak zůstaneš "na ocet". V práci se možná bude propouštět, zatím není jasné, kdo půjde. Vaše sousedy vykrade zloděj, říkáte si, že jste to mohli být vy. Vaše roky pečlivě vychovávané děti přicházejí do puberty a najednou si vůbec nejste jisti, jestli obstojí nástrahám jako jsou drogy. Strach je mocnou silou v našem životě. Jako je možné ovládat koně opatření, můžeme být my ovládnáni strachem.

Je strach známkou slabosti?

Mohli bychom si říci – člověk, který má silnou víru, se nebojí. Strach je jen pro slabé.

Pojďme si přečíst z **Marka 14:32-36**.

Přišli na místo zvané Getsemane. Ježíš řekl svým učedníkům: "Počkejte tu, než se pomodlím." Pak vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana. Přepadla ho hrůza a úzkost. I řekl jim: "Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte!" Poodešel od nich, padl na zem a modlil se, aby ho, je-li možné, minula tato hodina.

Řekl: "Abba, Otče, tobě je všechno možné; odejmi ode mne tento kalich, ale ne, co já chci, nýbrž co ty chceš."

Sám Ježíš Kristus je zde sužován strachem. Ano, Krista čekala hluboká temnota – vzít na sebe všechny hříchy lidí, všech dob a nést trest – smrt. Pokud strach zažil Pán Ježíš, který se neohroženě jednal v mnoha situacích, kdy šlo o život, čím spíše zakusíme strach my, kteří máme do Kristovi dokonalosti ještě daleko.

Strach je zkouškou

Ne, strach není známkou slabosti. Je zkouškou, kterou musíme projít, aby se naše víra osvědčila. (Jakub 1, 2-3).

Jak snadné by bylo svědčit o Kristu, pokud by nebyl strach. Apoštolové by patrně věrně doprovázeli Pána Ježíše až na kříž, během cesty by svědčili o Jeho činech. Petr by nikdy nezapřel Krista. My bychom denně svědčili našim sousedům.

Pokud by takto vypadaly všechny souboje se strachem, nebyla by dnes církev. Pojdme se podívat na lepší příklad.

Marek 4:36-41: *I opustili zástup a odvezli ho lodí, na které byl. A jiné lodi ho doprovázely. Tu se strhla velká bouře s vichřicí a vlny se valily na loď, že už byla skoro plná. On však na zádi lodi na podušce spal. I probudí ho a řeknou mu: "Mistře, tobě je jedno, že zahyneme?" Tu vstal, pohrozil větru a řekl moři: "Zmlkni a utiš se!" I ustal vítr a bylo veliké ticho. A řekl jim: "Proč jste tak ustrašení? Což nemáte víru?" Zděsili se velikou bázni a říkali jeden druhému: "Kdo to jen je, že ho poslouchá i vítr i moře?"*

Učedníci žádají o pomoc svého Mistra. Pán Ježíš prokazuje, že se o učedníky postará, pokud jej žádají a odhaluje jim svou moc. Strach, jako jiné zkoušky, nás takto může přivést do Boží blízkosti. Toto je nejlepší způsob, jak se vypořádat se strachem ze skutečného nebezpečí – předložit jej Bohu.

Strach hynoucí na světle

Jsou ale i jiné druhy strachu. Když mi bylo asi 5 let, spal jsem sám v pokoji – na palandě. Pod spodní postelí se najednou začaly ozývat zvuky. Nebylo pochyb, že tam někdo je. Běžel jsem za rodičema, k mému údivu šli s naprostým klidem do pokoje a rozsvítili. Tušíte správně – nikdo tam nebyl.

Příklad je prostý a možná se totéž přihodilo vám. Řešení je ale překvapivě účinné pro strachy dospělých.

Klasickým příkladem je student, který se dobře připravil na zkoušku a přesto nemůže strachy spát. Zatímco zkoušející profesor si přeje, aby zkoušku všichni udělali a nemusel vypisovat další termín.

Nebo strach z pracovního jednání, kdy nevím, zda mě obchodní partner nezaskočí otázkou, na niž nebudu umět reagovat.

Zde může postačit, když se ztišíme a rozjasní se nám, že nejde o život – a to nejhorší co se stane je, že trochu utrpí naše pýcha. Předkládejme tyto děsy Pánu Ježíši kdykoliv nás pronásledují. Budeme překvapeni, kolikrát nás zalije Boží pokoj a po strachu z našich představ nezbude památky. V Jeho světle se rozplyne mnoho přeludů.

Nikdy nesnižujeme druhého, ačkoliv dobře víme, že jeho strach pramení z přeludu. David Wilkerson, Boží služebník, který přivedl mnoho mladých ke Kristu z nejzoufalejších situací, píše ve své knize "Začalo to dýkou a křížem" o svém zápase. Při své službě se denně pohyboval mezi New Yorkskými gangy a doslova riskoval život. Jeho největším bojem ovšem nebylo vkročit do klubu plného zdrogovaných rváčů, ale strach z létání – a to létal velice často. Létáme běžně a ani nás nenapadne se bát. Tento velký muž nikdy strach z létání

nepřekonal – prosil Pána, zkoušel se sám stát pilotem, aby překonal strach, ale nakonec si koupil autobus a začal jezdit po silnici. Pán mu v jeho strachu odlehčil, neosvobodil jej zcela (do Evropy musel létat) – a jeho službě žehnal nadále.

Útěk před strachem

Lze utéci před strachem?

Zkuste si představit, jaký účinek by měl dopis apoštola Pavla, který by zněl: "Milý Timotei, když přemýšlím o svém životě, útrap už jsem zažil dost. Už nechci žít v očekávání, kdo mě zítra zajme a zmrská bičem. Nocí v kládě jsem užil také dost. Koupil jsem malý domek v horách nad Efezem, zbytek života chci strávit četbou a rybařením. Buď vytrvalý a neboj se vydávat svědectví..."

Pavel by takovýto dopis nikdy nenapsal. Pán Ježíš jej pověřil, aby kázal evangelium a Pavel říká, že nemůže jinak (**1 Korintským 9, 16**). Denně zažíval útrapy a hrozby, ale nikdy se nenechal zastrašit, aby přestal kázat evangelium. Pokud by ustoupil strachu, nemohl by konat Boží vůli.

Proto jeho zkušenost vypadá následovně:

2 Korintským 11, 24 – 27: *Od Židů jsem byl pětkrát odsouzen ke čtyřiceti ranám bez jedné, třikrát jsem byl trestán holí, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem s lodí ztroskotal, noc a den jsem jako trosečník strávil na širém moři.*

Častokrát jsem byl na cestách - v nebezpečí na řekách, v nebezpečí od lupičů, v nebezpečí od vlastního lidu, v nebezpečí od pohanů, v nebezpečí ve městech, v nebezpečí v pustinách, v nebezpečí na moři, v nebezpečí mezi falešnými bratřími, v námaze do úpadu, často v bezesných nocích, o hladu a žízni, v častých postech, v zimě a bez oděvu.

Pavel chtěl plnit Boží vůli – proto se nepoddal strachu z nebezpečí, které jej potkávalo. V jeho zkouškách se oslavil Ježíš Kristus: Pavel se stal největším evangelistou.

Lze utéci před strachem? Ano, lze – ale nikoliv směrem, který si vyberete.

To je největší úskalí strachu – že nás může zatlačit jinam, než kde nás chce Pán Bůh mít, nebo přímo ze strachu hřešíme.

Závěrem

Strach je utrpením, podobně jako pro bolest, pro něj Božím království už nebude místo.

Pán Bůh nás často v Bibli vyzývá: Nebojte se! To neznamená, že neexistuje strach, ale naopak – existuje a máme nad ním s Boží pomocí vítězit.

Ježíš Kristus nás vyzývá, abychom se báli jenom jediného:

Lukáš 12,4-5: Říkám to vám, svým přátelům: Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale víc už vám udělat nemohou. Ukážu vám, koho se máte bát. Bojte se toho, který má moc vás zabít a ještě uvrhnout do pekla. Ano, pravím vám, toho se bojte!

Bázeň, že namísto následování Ježíše Krista se vydáme na cestu hříchu, je jediný strach, který vede k životu.

Modlitba

Pane Ježíši Kriste, děkuji ti za to, že nás provázíš kdekoliv jsme. Děkuji ti za to, že z tvé milosti nás nepotká zkouška nad naše síly. Děkuji ti, že nad našimi životy bdíš ty, který nás miluješ a máš v rukou od Otce veškerou moc nyní i na věčnosti. Prosím chraň nás od Zlého.

Utrpení (Jirka Unger)

Job 3:11 Proč jsem nezemřel hned v lůně, nezahynul, sotvaže jsem vyšel ze života matky?

Job 3:12 Proč jsem byl brán na kolena a nač kojen z prsů?

Job 3:13 Ležel bych teď v klidu, spal bych, došel odpočinku

Job 3:20 Proč dopřává Bůh bédnému světlo, život těm, kdo mají v duši hořkost,

Job 3:21 kdo toužebně čekají na smrt - a ona nejde, ač ji vyhledávají víc než skryté poklady,

Job 3:22 těm, kdo radostí by jásalí a veselili se, že našli hrob?

Job 3:23 A proč muži, kterému je cesta skryta, ji Bůh zatarasil?

Job 3:24 Místo abych pojechl, jen vzdychám, nárek ze mne tryská jako voda;

Job 3:25 čeho jsem se tolik strachoval, to mě postihlo, dolehlo na mě to, čeho jsem se lekal.

Job 3:26 Nepoznal jsem klidu ani míru ani odpočínutí - a přišla bouře."

Job 6:2 "Kéž by bylo dobře zváženo mé hoře a mé neštěstí na vážky přiloženo!

Job 6:3 Věřu, těžší je než mořský písek, že se mi až slova pletou,

Job 6:4 neboť ve mně vězí střely Všemocného, můj duch se napájí jejich jedem, seřadily se proti mně hrůzy Boží.

Job 6:8 Kéž přijde, oč žádám, a kéž Bůh dá, v co naději skládám,

Job 6:9 aby mě Bůh ráčil rozmáčknout jak mola, pohnout rukou, odlomit mě z kmene.

Job 6:10 Bylo by to pro mne potěšením, navzdor nelítostným bolestem bych poskakoval, neboť slova Svatého jsem nezatajil.

Job 6:11 Kde naberu sílu, abych to přečkal? Kdy to skončí, abych to vydržel?

Dnešním tématem je utrpení a vybral jsem text z Joba, který snad věrně zobrazuje pocity člověka, který prochází nesnesitelným utrpením.

- **Velké téma** . Bratři Karamazovi – Ivan - ne že by v Boha nevěřil, jen mu chce s úctou vrátit vstupenku - do tohoto světa, kde rodiče jsou schopni umučit své děti a Bůh je nezastaví
- **Holocaust**
- **Myšlenka, že Bůh neexistuje díky existenci utrpení a bolesti** se paradoxně objevuje na bohatém západě a nikoli v zemích, kde ke skutečnému utrpení dochází častěji, apologeti se s ní setkávají spíše na blahobytném Západě
- Na druhou stranu se na Boha svádí mnohé utrpení, které je zcela v rukou člověka – i holocaust – že nic neudělal - Bůh nemůže za naše úspěchy, ale všechny průšvihy lidstva mu ochotně přišijeme - **společnost nevinných**, kde nikdo za nic nemůže

Příběhy z bezdětnosti – silné vnímání Boží reality u lidí, kteří si prošli obrovským zápasem a tázáním proč existuje utrpení

- Bez jakékoli příčiny, proč právě já – Bůh netrestá, proč Sára když ne já? –
- Jiná žena, u které trest a neplodnost měl jiný průběh – potrat v 19 – komplikace rozpadly vaječníky - 12 let bezdětní – služba – adoptovali holčičku, kterou ani neviděli (protože si taky nevybíráte, jak bude vaše dítě vypadat, 15 krát ji vrátili jiné páry)
- Muž - kdybych byl plodný, nikdy bych ani neuvažoval, že bych si mohl adoptovat 4 děti
- Utrpení – lékař gynekolog – tři dny nespál, když ho poprvé na klinice asistované reprodukce donutili, aby provedl tzv. redukci těhotenství – zabil dvě ze 4 embryí,

které se uchytily v děloze vstříknutím chloridu draselného do bijícího srdce embrya – opakovaně

- Příklady dobrých rád – jste ještě mladí, jeďte na dovolenou, uvolněte se, adoptujte dítě a pak budete mít vlastní, a zkoušeli jste ještě tohle atd.
- Příběhy o lidech, které si Bůh jedinečným způsobem použil, když se mu nakonec dali bezvýhradně k dispozici a začali se zajímat o to, jak vstoupit do věcí, které pro ně připravil

Nick Vujicic – v ČR – video

Jeho příběh – narození, pokus o sebevraždu, uvěřil Jan 9, slepec, evangelisat 200 tisíc lidí uvěřilo skrze jeho svědectví – nebudu ti sloužit a nepustím tě do svého srdce, dokud mi nepovíš proč – dostal odpověď – na svou otázku proč – B. se ho zeptal, zda mu bude důvěřovat. Zjistil, že nikde jinde pokoj není, ani kdyby měl nohy i ruce, nic mu to nepomůže – dnes by nohy nevyměnil za to, jak si ho mohl Bůh použít. Obrátilo se skrze jeho svědectví na 200 tisíc lidí.

Filosofický problém s existencí utrpení a osobní problém s utrpením

Zcela odlišné věci. Filosofický je relevantní, ale má jiný character a je mnohem méně závažný – filosofování o utrpení ve třetím světě je něco jiného než smrt vlastního dítěte

Osobní utrpení a otázka, kde je v tom všem Bůh je mnohem zásadnější a akutnější, ale zkusme se jen rychle vypořádat s otázkou filosofickou

Filosofický pohled – dialog o přirozeném náboženství – David Hume (18 století Biblický Bůh nemůže existovat, protože ve světě existuje utrpení.) Biblický Bůh má být dobrý I všemohoucí – ale protože je tu utrpení, buďto Bůh je všemohoucí, ale není dost dobrý na to, aby je zastavil nebo je dobrý, ale není všemohoucí, aby je mohl zastavit. Takže pokud existuje utrpení, máte buď Boha, který je cele dobrý, ale není všemohoucí nebo je všemohoucí, ale není dobrý. Ale protože Bůh musí být obojí, proto nemůže existovat

- Existoval velmi dlouho a objevuje se v novinách, když se např. objeví nějaká katastrofa – Tsunami
- Filozofové sami uviděli, že tento argument proti Bohu nefunguje – Zlo a utrpení není argument proti, ale pro existenci Boha

Proč ne?

Pokud Bůh existuje, nedovolil by nesmyslné utrpení, ve světě existuje nesmyslné utrpení – tudíž Bůh není. Nesmyslné – **nemohu říct, že když já ten smysl nevidím, tak neexistuje**

Příklad Job – Satan se dohaduje s Bohem – věří v tebe, jen proto, že se mu daří dobře
41 kapitol – Bůh mu nikdy neřekne důvod proč trpěl. My to jako čtenáři víme. Satan chtěl zdiskreditovat Joba i Boha – že víra je pouze fraškou a výnosným obchodem.
Job se stal slavným, ale do své smrti se to nedozvěděl – nikdy se nedozvěděl proč – že se stane jednou z nejvíce inspirujících osob v dějinách

Když přiznáme, že je Bůh dost veliký, abychom na něho hodili všechnu špínu světa, měli bychom přiznat, že může mít důvody, které nevidíme.

Není to důkaz proti existenci Boha

C.S. Lewis – příběh obrácení – byl plný hněvu nad nespravedlností ve světě a vyvozoval z toho, že Bůh tedy nemůže existovat. Jednou si uvědomil, že bez Boha nemá smysl mluvit o spravedlivém či nespravedlivém světě – protože není nic s čím ho srovnat a jediné co vám zbyde bez Boha jako garanta toho co je spravedlnost je krutá realita a vaše osobní nespokojenost. Přežití silnějšího, tak věci prostě jsou, tak jak si stěžovat na nespravedlnost?

Pokud neexistuje nějaký standard mimi tento přirozený svět, nemá smysl se rozčilovat nad utrpením a nespravedlností. Pokud není Boha, nejsou ani hříšníci, kteří by páchali zlo.

Jeden případ zločince, který se hájil tím, že nemůže být odsouzen, protože neexistuje něco jako svobodná vůle. Pokud jsme totiž pouze zvířata a produkty fyzikálně-chemických procesů, jsme jen výslednicí sil bez duše, jsme jen materií, pak zlo a i utrpení nemají smysl.

Emocionálně je silné říct, že Bůh neexistuje, protože je tu tolik utrpení – ale intelektuálně je to velmi slabé.

Existence utrpení je navíc spojena s tím, že jsme stvořeni jako svobodné bytosti, schopné lásky, které si ovšem díky tomu mohou zvolit i zlo.

Osobní utrpení, zklamání – to může odvést od Boha – jsme to my, kdo platíme cenu.

Mnoho lidí skutečně prožívá naprosto strašné věci – vnučka mé sestřenie, která zemřela během jednoho dne na meningokokovou infekci. Proč?

Laciné řeči

Nemám odpovědi, ale můžeme mít větší obraz.

Křesťanství je jediné náboženství, které říká, že Bůh sám trpěl –

Jak mohl Ježíš trpět, vždyť byl Bůh – jedno z klíčových dogmat, že toto utrpení nebylo jen zdánlivé Jaké je Boží utrpení - když se vám poraní kočka, nechcete aby trpěla, zaplatíte tisíc veterináři aby ji ošetřil, máte ji rádi – vidět lidskou bytost umírat – manžela, dítě – větší utrpení, - vyšší bytost větší utrpení – **Proč jsi mě opustil** – větší utrpení, než si dokážeme představit, když uvážíme Boží velikost. Zkuste uvážit Boží velikost, abyste si mohli představit míru jeho utrpení-

J.K. přišel aby trpěl za nás, aby nás spasil a přinesl odpuštění hříchů a smíření s Otcem. Díky kříži a Božímu utrpení je možné vědět, jaký **není důvod našeho utrpení** – není to proto, že by nás Bůh nemiloval nebo, že by mu na nás nezáleželo.

Vzkříšení jako další zdroj odpovědi – budeme mít život plnokrevný, obnovený, plný nikoli stín života. Sláva nahradí stín utrpení. To, že Bůh vzkřísil Ježíše z mrtvých je naděje, kterou tento svět nezná a nemá.

Mnoho lidí vznáší svou obžalobu Boha díky utrpení, protože jej prostě nezná a žijí životem nezávislým na Bohu. Nemají s ním zkušenost a ani se o ni nezajímají. Případně neslyší jeho hlas, protože o něj nikdy předtím nestáli.

Jobovi Bůh zjevuje svou velikost a lásku, ale nedává mu vysvětlení – dlouho byl skrytý

To souvisí s tématem, **co dělat, když máme vedle sebe trpící lidi – co byste řekli vy?**

Tváří v tvář utrpení často jako lidé nevíme co říct a tak řekneme něco irelevantního, hloupého – pokušení – proč to tak je?

laciné odpovědi – když Bůh nevyslyší něčí modlitbu, řekneme, že to nebyla součástí jeho plánu, když mu zemřelo dítě na rakovinu – že se dozví v nebi odpověď. Jak se laciným odpovědím vyhnout?

Příběh o muži, kterému zemřeli tři synové - Joe Bayly – kniha Pohled z már

Přišel k němu křesťan – na pohřbu jednoho z jeho synů – posadil se a řekl mu, že Bůh měl s tímhle jistě svůj plán, že mu Bůh dá sílu, že všechny věci napomáhají k dobrému těm, kdo milují Boha – mluvil a mluvil a Bayly se nemohl dočkat, až vypadne. Pak přišel druhý, nic neříkal, mlčel až do té doby, než začal sám mluvit, když byl potichu i on byl potichu, neradil, nedělal křesťanskou přednášku, nedával odpovědi, a pak se s ním modlil . a já jsem nechtěl, aby odešel. Nic než přítomnost.

Tak podobné Bohu u Jóba – Bůh s Jóbem nevedl debatu o filosofickém ospravedlnění utrpení. Nakonec se mu zjevil a ukázal mu svoji velikost. Bůh je dost velký, aby snesl všechny naše výčitky, protože nikoho jiného nemáme. Jób nakonec uznal, že Bůh je všemohoucí a že mu může důvěřovat, i když nebude rozumět, proč se mu stalo, to co se mu stalo.

Vlastně jistou odpovědí Jóbovi je sám Ježíš Kristus. Bůh si nezůstal někde v nebi a neposlal s nebe přednášku o smyslu utrpení, ale poslal svého syna, aby nás ujistil svou láskou. Nepřišel s odpovědí, ale s mocí, takže teď víme, že nás miluje (nejen slovy ale činy). Proto ten druhý muž byl podobnější Kristu. S tím souvisí další oblast našeho postoje k utrpení.

Větší povolání – sestupovat do utrpení druhých

Každý se chce utrpení a bolesti u druhých vyhnout, proto dáváme ty dobré rady, aby se to už vyřešilo a nerušilo nám to náš pokoj a pohodlí – necítíme se dobře, když je vedle nás něco nevyřešeného.

Bůh byl ale ten, kdo nás v JK vyzval, abychom lidi následovali do jejich utrpení. Je mnoho člověkem zaviněného utrpení, které prostě nechceme vidět a chceme se mu vyhnout nebo jsme vůči němu lhostejní. Bůh vstoupil do našeho hříchu, utrpení, vzal ho na sebe a zaplatil cenu – jsme mu i v tomhle podobní? Chceme být jako Ježíš i v tom, jak na sebe bereme břemena jedni druhých? Nezůstaneme bez šrámů, ale budeme Bohu blíž

Chceme si udržet naše pohodlí nebo jsme ochotni sestupovat do utrpení druhých.

Existuje přesto nějaká rada nebo cesta z utrpení?

Prošli jste utrpením a nevíte co dál? Když bolest odejde, najdete to, co můžete udělat. Co je dobré a investujte do toho svůj život. Tak se stanete součástí toho, co dělá Bůh a ujištění o Boží dobrotě vám potom umožní vyrovnat se i s velmi těžkým utrpením.

Bůh má často širší plán, ale to není odpověď, kterou můžeme lidem trpícím tlačit. Jen to často není prvoplánový plán a některé odpovědi nedostaneme nikdy. Přesto se vyplatí dát se Bohu k dispozici a Investovat do skutků dobra, které pro nás Ježíš připravil – k tomu jsme byli stvořeni – tak poznáme moc a přítomnost Boží s námi, tvořiví v dobrém.

Nikdy nevidíte někoho zápasit o smysl života tam, kde investují svůj život do druhých

Pokud není Boha, otázka utrpení nekončí. Bez Boha zůstane jen syrová realita. Jaký je ale svět – odpovídá přese všechno dobrému Bohu nebo zlému?
Kdyby Bůh byl opravdu zlý, jak zle by mohl vypadat svět? Mnohem hůře.

U lidí, kteří nevěří je možné je pozvat, aby zkusili interaktivně žít s Bohem (v hledání, modlitbě) a jít někdy bolestným a riskantním životem v důvěře v Boha.

Nikdy nebudeme znát všechny odpovědi.

Jediná cesta je vyzkoušet osobně skrze modlitbu a interakci s Bohem, zda je tu někdo, kdo může s utrpením něco udělat. – Zda existuje někdo, kdo je mocný a milující zároveň. Kdo nakonec dává mnohé odpovědi.

Když máte dost velkého Boha, tak můžete mít jistotu, že všechny vaše otázky nakonec budou zodpovězeny. Není-li Boha, nic takového nepříjde.

Jako křesťané jsme povoláni jít agresivně proti utrpení kolem nás.

Jób – řekli jsem, že nikdy nestal odpověď proč – my to víme a Jób už také – ale nakonec tam šlo o to, že Bůh si Jóba vyvolil, aby všem generacím ukázal, že tu byl někdo, kdo v něho věřil, aniž by z toho něco měl a to musela být pro ďábla neskutečná porážka. Geniální plán útěchy a pomoci pro mnohé. Mnozí, kteří z vás prošli utrpením, jste pro mě svědectvím a věřím, že to je i jeden z pokladů tohoto sboru a církve.

2Co 4:14 vždyť víme, že ten, kdo vzkřísil Pána Ježíše, také nás s Ježíšem vzkřísí a postaví před svou tvář spolu s vámi.

2Co 4:16 A proto neklesajte na mysli: i když navenek hyneme, vnitřně se den ze dne obnovujeme.

2Co 4:17 Toto krátké a lehké soužení působí přenesmírnou váhu věčné slávy

2Co 4:18 nám, kteří nehledíme k viditelnému, nýbrž k neviditelnému. Viditelné je dočasné, neviditelné však věčné. Amen

Utrpení - Otázky pro skupinky

Co byste vy odpověděli člověku, který popírá existenci Boha s poukazem na to, že nezastaví nesmyslné utrpení, které se ve světě děje?

Bylo někdy utrpení zkouškou pro vaši víru? Co vám tato zkušenost přinesla?

Proč Bůh nedal Jóbovi odpověď na otázku, proč trpí? Anebo dal?

Jak přistupovat k trpícím lidem, abychom ještě nejitřili jejich rány?

Máte kolem sebe lidi, kteří trpí a k nimž vás Bůh volá? Můžete se za ně modlit a přemýšlet, jak jim být oporou.

Inspiroval vás někdo tím, jak svou vírou čelil těžkým životním okolnostem?